

Jernbane-Bladet

Kontaktivit

SAMTALEANLÆG

Højtalende systemer med mange faciliteter giver maximum af organisatoriske fordele. – Fra 2-5400 apparater.

når flere skal kommunikere mere

L.M.ERICSSON^{A/S}

KIRKEBJERG ALLÉ 86 . 2600 GLOSTRUP . (01) 96 61 33
GRENÅVEJ 313 . 8240 RISSKOV . (06) 17 45 00

30. ÅRGANG

6

JUNI 1973

Tidsskrift for Stats- og Privatbanepersonalet

TANDLÆGE
JØRGEN BRAUN

J. Juel Jepsens efft.
Rådhuspladsen 3 . Århus . Tlf. 12 56 07
Konsultation kl. 9-12 og 13.30-17

Fodtøj til hele familien
- så ind til

SKOBORGEN **VERI SKO**
Frederiks Allé 160 Veri-Center
Telf. 12 04 23 Telf. 17 52 23

LIBO SKO
Silkeborgvej 226
Telf. 15 71 85

Købmand E. BACHMANN

Sønderport 1, Århus - Telf. 14 22 47
Alt i 1. kl.s kolonial - konserves - vine
spirituosa samt dybfrost
NB. Prøv vor ekstrafine KAFFE

Det førende udvalg i sportspræmier
finder vi i specialfirmaet

Meka sportspræmier A/S
Brendstrupvej 72 B . Århus . Tlf. 169351

Følg »Gulfstrømmen« til ...

GULF service

ved P. Sandgaard
Brendstrupvej 33 . Århus
benzin - olie - vask - smøring
samt stort udvalg i autoudstyr
Quick-service udføres

Vor leverandør er ...

GAMST BLOMSTERS EFTF.
ved L. Støve

Sdr. Ringvej 47 . Århus . Tlf. 14 26 29
Alt i årstidens blomster - buketter
samt krans og dekorationer

TOBAKSFORRETNINGEN

ved M. Wenstrup
Skovvejen 48 . Århus . Tlf. 13 22 13
Alt i tobak - vine - spirituosa
Stort udvalg i rygeartikler

Kør til specialværkstedet og få
foretaget **garanti-rustbeskyttelse**
med **tectyl** efter ML-metoden
og FDMs forskrifter ...

CAR PROTECT

ved Torben Johansen
Nørrebrogade 22-26 . Århus . 13 48 96
NB. Specielt tørreanlæg som tørrer
Deres vogn totalt

Vi handler i ...

STERNERS BAGERI
Chr. Købkesgade 25 . Århus
Telefon 12 20 53

Alt i 1. kl.s lækkert brød og kager
Bestillinger modtages gerne
Åben søn- og helligdage

Bag den gode smag ...

RØNNS BAGERI

Rosenkrantzgade 19 . Århus
Telefon 13 73 01
Altid 1. kl.s lækkert brød og kager

Når det gælder **sport, fiskeri og
campingartikler** - så går vi til ...

Hjørnet af Frederiks Alle'
og Banegaardsgade
Tlf. (06) 13 00 56

VÆRUM's EFTF.

ved H. Fiirgaard
LÅSETEKNIK og FINMEKANIK
Alt i nøgler og låse
Reparationer af låse og dørlukkere samt
montering af nye låse
Christiansgade 30, Århus - Tlf. 12 46 60

»Køb kun det bedste - det gør vi«

Slagter LIND THERKILDSEN

Hjørnet af Ing. Boulevard/Vejlegade
Århus - Telefon 12 75 81
1. kl.s kød, flæsk samt hjemmelavet
pålæg og delikatesser
Ugens 5 første dage: Varme retter

Vi handler hos ...

O. K. JENSENS EFTF.
ved P. Middelboe Sørensen
Randersvej 90 . Århus . Tlf. 16 84 42
1. kl. kolonial - konserves - dybfrost -
vine - spirituosa - tobaksvarer
NB. Ekstrafin kaffe

Ny EL-installatør

TH. KRYGER

aut. elektroinstallatør - Samsings efft.
Tjørnegade 5 - Århus - Telf. 16 48 67
Aften: 26 18 46

**Tilbuds- og regningsarbejde samt alt
indenfor reparationer udføres**
NB. Projektering eller teknisk rådgivning
som service

Se godt - se godt ud
i MODERNE BRILLER fra ...

JØRN FILTENBORG OPTIK

Optometrist - Specialoptiker
Banegaardsplads 16 (ved SAS) . Århus
Telefon 13 77 22

Stedet for moderne hårpleje ...

Salon CHRISTA

ved Margit Jørgensen
Barthsgade 4 . Århus . Tlf. 16 53 04
1. kl.s individuel behandling udføres
Bestil venligst tid

Stedet for moderne hårpleje ...

Salon LANGENÆS

ved Vibeke Clement
Langenæs Allé 10 . Århus
Telefon 14 24 75
1. kl.s individuel behandling udføres

Det største udvalg i LEGETØJ
finder vi i ...

Brunnsgade 56 - Århus - Telf. 12 38 47

MOBIL SELV-X

ved Jens Østergaard
Skanderborgvej 100, Århus . Tlf. 144740
Benzin, olie, vask, smøring, autoudstyr
Spec.: Dækservice. Rabat på anerkendte
mærker fra 12½-20%.

Følg »Gulfstrømmen« til ...

GULF SELV-SERVICE

Vester Allé 25 - Århus - Tlf. 12 73 96
Benzin, olie, vask, smøring samt stort
udvalg i autotilbehør
NB. Husk vor kiosk med aviser, blade,
konfektur samt tobaksvarer m.m.

Jernbane-Bladet

Ekspedition:
Togfører V. Jonvald . Hvidovrevej 258
2650 Hvidovre
Telefon (01) 78 36 42

Redaktion:
H. E. Rybro (ansvarshavende)
Valby Langgade 223, 1. tv.
2500 Valby
Telefon (01) 30 87 71

Trafikassistent Tom Lauritsen
Søvænget 26 . Maribo

Abonnement
18,00 kr. (inkl. moms) årlig
12 numre

Kan bestilles på postgiro 6 00 82
Jernbane-Bladet . 2650 Hvidovre

Medlem af
Dansk Fagpresseforening
og
International Tidsskriftsfederation

Tilsluttet Dansk Oplagskontrol

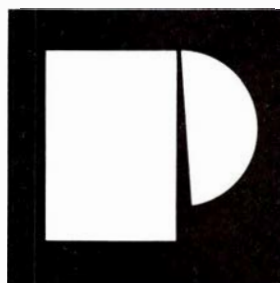
Tryk: Herfølge Bogtrykkeri . Herfølge

JUNI 1973

Dette nummer indeholder:

Juni causeri	5
Månedens emner	6
Månedens foto	7
Landet rundt	7
Erindres det	8
Sagt og skrevet	9
Dagbogen	9
Mere om den transsibiriske jernbane	10
Fra klubberne	11
Et langt jernbaneliv	12
Vacuumsystemet i tog og skibe	13
Jernbane på Anholt	14
Privatbanenyt	16
Fra forretningsverdenen	17
Model-Jernbane	17
Foto-hobby	19
Personalía	21
Dødsfald	21
Boghjørnet	21
Sct. Hans-Journalen	26

Næste nr.: Dansk tandhjulsbane

Aktieselskabet **De forenede** **Papirfabrikker**

St. Strandstræde 18
1255 København K.
Telefon (01) 11 01 11

Jernbanekioskerne

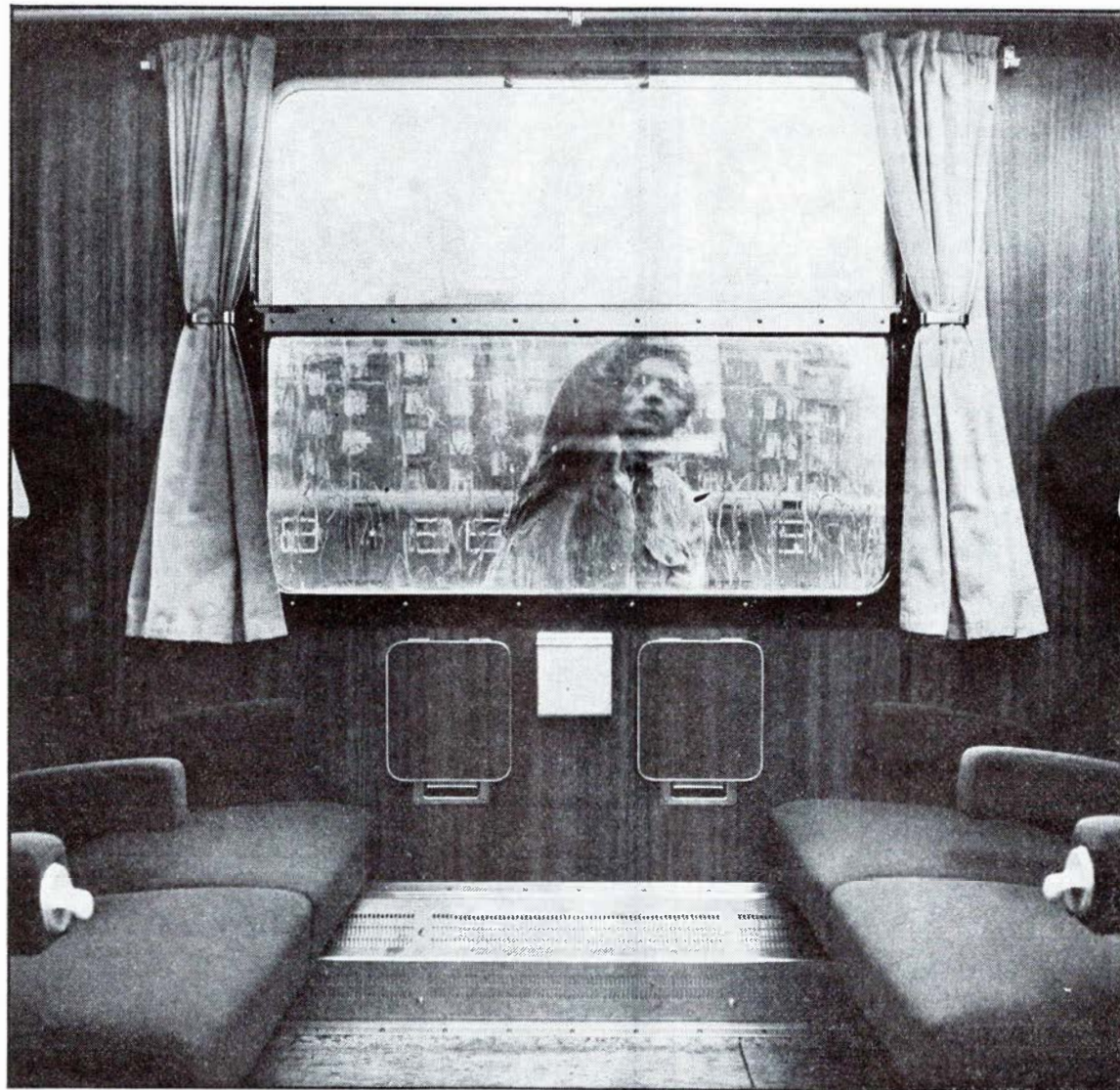
betjener Dem gerne med

Tobak - cigaretter - cigaretter
Piber og lightere m. m.
Dag- og ugeblade
Bøger og papirvarer
Film og solbriller
Damestrømper og sæbe m. m.

Venlig hilsen

Bladhandler-Forbundet i Danmark

Aktieselskab

Vi har skabt en tradition -rene tog

Traditionen er så fastlagt, at alle tager det som en selvfølge, at der for eksempel altid er, hvad der skal være på toiletterne - og til at være . . . at kupeerne fungerer, at bagagenettet er forbeholdt bagage og askebægrene tømt.

Men vi har også fået hjælp fra anden side - af et godt publikum! For danskerne er det en selvfølge, men folk udefra studser ganske sikkert over kvaliteten i vore tog. Undskyld, DSB's tog.

DDRS

Det
Danske Rengørings
Selskab a.s.

Storebæltsbro og Øresundstunnel

- ENDNU ENGANG

Juni causeri

Den 7. maj mødtes den svenske og den danske trafikminister til et møde i Stockholm for at drøfte de planlagte faste forbindelser over Øresund. Den aftalte broforbindelse mellem København og Malmö synes at skulle blive en kendsgerning, alene af den grund at det er svenskerne, der vil bygge den for egen regning.

Men på mødet i Stockholm endes man også om at bygge en jernbanetunnel mellem Helsingør og Helsingborg, den såkaldte faste HH-forbindelse. Den samlede budgetterede pris for dette projekt med tilhørende tilslutningsanlæg i land er ca. 900 millioner kroner, tunnelen alene ca. 250 millioner.

Hvert land skal betale sine egne faste anlæg i land. Tunnelens pris skal deles ligeligt landene imellem, dvs. for Danmarks vedkommende en udgift på ca. 125 mill. kr. alene til tunnel.

Men der er et »aber dabej«. Som en betingelse for at gå med til dette i øvrigt meget betydningsfulde og fornuftige projekt kræver svenskerne, der er fiffige nok til at benytte sig af danskernes emsighed for at få det gennemført, at der samtidig bliver gjort alvor af bygningen af en fast forbindelse over Store Bælt, og ikke som hidtil kun luftkasteller.

Trafikministeren, der som bekendt tidligere har lovet snarest at lade bygge denne forbindelse for

derefter et par måneder efter at se sparekniven rage den bort, er åbenbart ikke meget klogere. Han går igen på med en uforbederlig optimisme og lover, at det næppe er noget problem. Egentlig skulle Store Bælts broen være færdig i 1982, men nu kan det da godt være, at vi når en smule ind i 1983, før den er færdig. Og det siger han endda med overbevisning i stemmen.

Der er sikkert heller ingen tvivl om, at Store Bælts broen ikke når at blive færdig i 1982. Desværre tyder vores valutabalancer heller ikke på, at der bliver økonomiske midler til at gøre den færdig med i 1983. Eller i 1984. Eller i 19

Svenskerne har os i den hule hånd. De ved bedre end vor egen regering, at danskerne næppe har råd til at bygge andet end luftkasteller over Store Bælt de første mange år. Ved at stille den klausul om færdiggørelsen af en fast forbindelse kan de i ro og mag få udsat den HH-forbindelse, som de slet ikke er synderlig interesseret i, bl. a. fordi de selv lige har investeret betydelige beløb i Trelleborg-Sassnitz overfarten i form af to store femsporede jernbanefærger.

Det lyder måske pessimistisk, men er desværre realistisk. DSB har i høj grad brug for denne tunnel for at kunne konkurrere på især godstransportens område. Kommer som for-

ventet bilbroen København-Malmö, vil lastbilerne i stort tal køre den vej over, og jernbanen, som stadig er tvunget til at sejle med store omkostninger til følge, er endnu ringere stillet i konkurrencen.

Hvis dog blot vi havde råd til at bygge, som vi har behov for. Men ak, Danmark er et lidet fattigt land.

Skulle mine ord blive gjort til skamme, ville det kun være glædeligt.

Det er nemt at snyde DSB

Det er nemt at snyde, når man rejser med DSB. Mange benytter sig af de muligheder, som der er for at blive transporteret uden at betale derfor. Og den seneste ændring i reglerne for billetbenyttelse, hvor en billet mellem to stationer giver ret til befordring i hvilken retning, man ønsker, gør mulighederne for at spare lidt lommepenge endnu større.

En af de mest almindelige måder at snyde på, er ved at simulere, at man er faldet i søvn. Adskillige gange observerer man som passager, at folk ved billetteringen tilsyneladende sover og derved ikke bliver billetteret af den »rare togmand«, der naturligvis ikke nænner at vække den trætte kunde. Det er påfaldende at se, at mange straks efter ganske tilfældigt vågner og resten af rejsen er særdeles friske, hvad der vel ikke er noget at sige til, da de derved ofte

har sparet et halvt hundrede kroner eller mere. Når udstigningsstationen nås, ulejlighedsvis denne med at skulle tilbagebetale en billet, der, som det hedder, ikke er benyttet på grund af, at vedkommende har fået billejlighed. Eller også benyttes den ikke klippede billet dagen efter endnu en gang. Og dagen efter måske igen osv. . . .

En mulighed for snyderi, som også dagspressen har peget på, er Store Bælt. Adskillige har observeret den mulighed, der er ved at stige på et lyntog på Nyborg H. og lade sig køre ombord på færgen. Mellem Nyborg H. og Nyborg Fgh. bliver der på grund af den korte tid selvsagt ikke billetteret, så risikoen for at blive grebet uden billet er minimal. Resultat: 9 kroner sparet hver gang. 9 kroner mindre i DSBs kasse.

Der er mange andre måder at unddrage sig billettering på. Den traditionelle med at gemme sig på toiletet er kendt af alle, men med de kontrolmuligheder, som DSB betjener sig af, unddrages DSB for store summer hver dag. Den stadige rationalisering med personalebesparelser giver ganske givet enorme besparelser på lønkontoen, men de indtægter, som DSB snydes for, er også store, selv om de naturligvis ikke kan udregnes i kroner og øre.

Der er dog håb om, at en del snyderi kan komme til livs. Der er planer om at indføre samme system i fjerntrafikken som i S-togs trafikken, dvs. obligatorisk tidsstempling af alle billetter før rejsens påbegyndelse. Derved vil alle være nødt til at stemple billetten, og en tilbagebetaling er ikke mulig. Hvis stikprøvekontrollen ikke gøres alt for sjælden, så folk mister respekten for den, vil DSB udover besparelserne i lønningerne også få øgede indtægter i billetsalg.

Men indtil disse planer realiseres, er det desværre alt for let at snyde DSB. Og, hvad værre er, mulighederne udnyttes mere, end ledelsen tilsyneladende er klar over.

Men defraudanter tæller selvfølgelig også i statistikken, men ikke i pengekasen. *-tl-*

TAK ER kun et fattigt ord siges der, men alt for mange glemmer ofte, at tak altid glæder de, der på en eller anden måde har glædet et andet men-

neske i stort eller småt. Til de mange der glædede mig ved opmærksomhed på min 80 års fødselsdag, og som derved var medvirkende til at gøre dagen til en hel uventet stor festdag for mig, siger jeg herved min allerbedste tak.

Rybro.

Månedens emner ...

Luftfart contra jernbane

Det er tilsyneladende ingen guldgrube at drive luftfart i indenrigstrafikken. Senest har det forholdsvis ny-stiftede selskab til varetagelsen af den lukrative del af den danske indenrigstrafik, Danair, meddelt, at det vil opføre med at beflyve lufthavnen i Stauning, dvs. at betjene kunderne i det sydvestjyske område. Årsagen angives at være et stort forventet underskud på netop denne rute.

Da Danair blev dannet, kunne selskabet frit tiltage sig den del af det indenrigske rutenet, som man fandt kunne svare sig, og blandt dem var således ruten til Esbjerg, som er det officielle navn. Siden har de kommunale myndigheder investeret betydelige beløb i faste anlæg, og man betegner nu opsigelsen som et aftalebrud fra Danairs side.

Men hvorfor er en sådan ruteselskab da så ringe? Trafikbehovet på destinationen er næppe så ringe, at der ikke kan fyldes de små maskiner, der anvendes på ruten. Årsagen skal nok nærmere søges som en kombination mellem prisniveau og tidsfaktorer.

Danairs priser for at befordre folk er, i forhold til de faciliteter, der bydes på, uforholdsmæssigt høje. Kun forretningsfolk, der ikke behøver at skæve til kroner og øre, og som kan skrive billetterne på repræsentationskontoen, kan få råd til at flyve.

Tiden der vindes ved flyvning er minimal. DSBs hurtige forbindelser fra København til Jylland, der løber med en stor frekvens kan, alle ting taget i betragtning, relativt nemt konkurrere med luftfarten mellem de store byer. Her ligger nok kimen til luftfartens fiasko. En flyverejse mellem Københavns Rådhusplads til Esbjerg vil vare ca. tre timer, mens en tilsvarende togrejse varer ca. 4½ time, men til gengæld kun koster under det halve. Yder-

mere er jernbanerejsen betydeligt mere komfortabel, så der er ingen tvivl om, at en stadig større del af befolkningen også fremover vil foretrække jernbanen, en ting, som der er al mulig grund til for DSB at satse på ved tilrettelæggelse af køreplaner og prispolitik.

Hellere ét godt belagt tog og ingen flyverute end et dårligt belagt tog og en tilsvarende flyvemaskine. Dermed vil samfundet være bedst tjent, set fra et økonomisk synspunkt.

-tl-

Prisstigninger

Prisen på lastbilkørsel stiger 8,8% på akkordsatser og kr. 3,85 i timen på timekørsel på grund af den nye overenskomst med arbejderne og ny dyrtidsportion. Alligevel er der stadig organisationsfolk, der påstår, at dyrtidsportionerne er uden indflydelse på priserne.

Flyvepladserne

Flyvepladsen ved Skive er inddraget til militære formål, og der forberedes en ny flyveplads ved Vinkel nær Skive, der ventes færdig i 1974 til en pris af to millioner kroner. I Århus vil 16 virksomheder stationere egne fly på en ny Århus flyveplads til afløsning af Kirstinesminde flyveplads ved Skejby.

Pumpefabrikken Grundfos, Bjerringbro, har tilbudt Bjerringbro, Viborg, Tjele og Kjellerup kommuner at betale en million kroner til anlæg af en ny erhvervsflyveplads mellem Bjerringbro og Viborg.

Seks slags førerbevis i EF-landene

Alle ni EF-lande skal fra 1. januar næste år have ensartede førerbeviser. Det vil sige, at foruden alm. førerbevis til personbil kommer seks specialførerbeviser, bl. a. til lastbil og buskørsel.

LANDET RUNDT

DSB og Århus kommune har nedsat en arbejdsgruppe, der skal undersøge omkostningerne ved at etablere strækningen Århus H.-Hornslet som nærtrafikbane med kraftigt forøget toggang og trafikeret med lette motortog. Eventuelt er det tanken at kombinere denne strækning og privatbanestrækningen Århus H.-Odder, således at der kan laves gennemgående nærtrafiktog. Initiativet er DSBs.

Fra 1975 vil DSB ikke kunne påregne udenlandske personvogne med dampvarmeanlæg, men kun med elektrisk varmeanlæg. Derfor leveres de nye Mz-loko med elektrisk varmeaggregat. På grund af lang leveringstid er dog kun de sidst leverede i serien forsynet med anlægget, men de øvrige vil hurtigt kunne forsynes dermed, idet de i forvejen er indrettet dertil.

Det danske charterflyselskab Sterling Airways planlægger at stifte et datterselskab på Phillipinerne, som skal skaffe transportopgaver fra bl. a. Japan. Man tænker sig mulighed for at flyve amerikanere og japanere til Phillipinerne, der ventes at udvikle sig til et meget yndet turistområde.

Den 4. maj åbnede det store nye hotel »Scandinavia« på Artillerivej i København. Hotellet er det største i Norden og har bl. a. SAS som aktionær. Det rummer 534 værelser med 1.033 senge.

Spanien. – I 1972 ferierede mere end 400.000 danskere i Spanien, meddeler den officielle spanske statistik.

STENVAD *kager*

— det store navn i SMÅ kager

Hovedbanegårdens restauranter København

TELEFON (01) 14 12 32
Preben H. Madsen

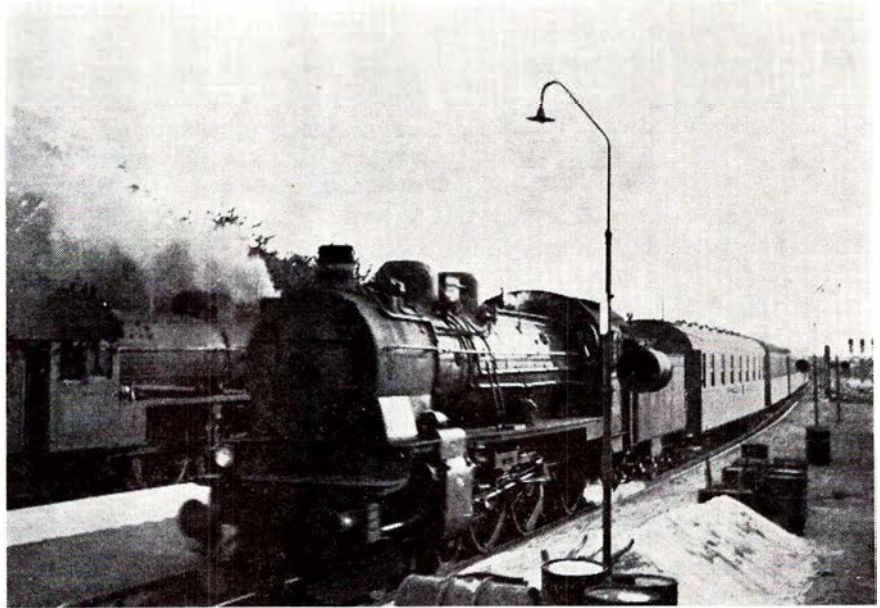
MORGENRIGTIG BUFFET

HURTIGE RETTER

REJSEGRUPPER

KØBENHAVNS CENTRALE MØDESTED

Månedens foto

R-maskine krydser tog med T-maskine på Hjørring st. 1957. Foto: A. Knudsen

Danmarks ældste ølvogn ejes af Helsingør Jernbaneklub. Den er bygget i 1886 af Atlas i Sverige, der for øvrigt netop i år fejrer 100 års jubilæum sammen med Tuborg. Til restaurering af klenodiet har Tuborg skænket klubben 1.500 kr. Vognen er bragt tilbage til sin oprindelige skikkelse som DSB litra S 9821.

Loko. – Ikke alene har englænderne købt DSBs Hs 385, men for nylig udskibedes i Göteborg to svenske damploko til England. De skal fremover gøre tjeneste ved veteranbanerne »Keighley and Worth Valley Railway« (SJ G 11 nr. 1931) og hos »Peterborough Railway Society« (SJ S 1 nr. 1928). I forvejen findes også to norske damploko i England samt flere andre fra det europæiske fastland.

10 år. – Den 1. juni fejrede Moltzau Line, der sejler mellem Gedser og Trawemünde, 10 års jubilæum. Ruten etableredes, da DSB og DB flyttede fra Gedser-Grosenbrode til Rødby-Puttgarden. Rederiet begyndte med en lille færge, der i dag

sejler mellem Kalundborg og Juelsminde som M/F »Mille«. I dag besejles ruten med to store bilfærger og til efteråret indsættes en speciel trailerfærge til lastbiler.

Takster. – I forbindelse med festlighederne ved Fugleflugtsliniens jubilæum nævnte den vesttyske trafikminister, at det ekstrapagebyr, der blev lagt på færgebilletterne ved rutens åbning til dækning af omkostningerne ved Fehmarnsundbroen, kunne ventes afskaffet inden længe. Derved ville der blive mulighed for nedsættelse af billetpriserne.

Kiosker. – Fra den 1. april 1974 er det hensigten at samle alle DSBs jernbanekiosker under en hovedforpagter, der sikrer DSB mere indflydelse på driften end hidtil.

Lyntog. – DSBs røde lyntog litra Ma fejrer i år 10 års jubilæum. I den tid, de har været i drift, har de kørt tilsammen ca. 22 millioner km. Der forestår netop en større ombygning og modernisering,

Ferie- og udflugtssteder

Et sted, der er værd at gæste ...

Restaurant »SKIPPERKROEN«

Sdr. Voldgade . Fredericia . Tlf. 92 58 70
Hygge og stemning i dejlige omgivelser
Små varme retter samt smørrebrød

Til foreningsfester og møder
anbefales ...

Restaurant HANNERUP

Strandvejen . Fredericia . Tlf. 92 00 61
»LILLEBÆLTS PERLE«
Karen Steengaard

Vi mødes og hygger os i ...

Restaurant »SENIORKLUBBEN«

ved Erik Høybye
Annekshallen . Sjællandsgade
Randers . Tlf. 43 23 24

Slap a i rolige omgivelser på ...

GL. LØGTEN STRANDKRO

Telefon (06) 9944 99

Hyggelige værelser med pension
Selskaber samt foreninger modtages
Tilbud uden forbindende
Aase og Poul Madsen

Vi anbefaler et besøg på ...

»LANDEVEJSKROEN«

Ebeltoftvej . Mørke . Tlf. (06) 37 70 27
Et 1. kl.s madsted i hyggelige omgivelser
– Selskaber modtages – vi dækker
op indtil 150 couv.
Nyt værtspar: Elly og Jens Nissen

Vi spiser på ...

HOTEL DANMARK

Munkegade . Kolding . Tlf. 52 05 91
Et godt madsted i hyggelige omgivelser
Ny vært: Villy Johannsen

Vi spiser på ...

Kadoli Cafeteria og Grill-bar

Jægergårdsgade 83, Århus. Tlf. 132665
Alt i grill-specialiteter – God daglig
middag samt lækkert smørrebrød

Missionshotellet ANSGAR

Prinsensgade 14-16 – Ålborg
Telefon (08) 13 37 33

idet restaurationsvognene skal ombygges til siddevogne, og der skal indrettes en mindre kiosk.

M/F »Romsø«. – DSBs nye bilfærge M/F »Romsø« generes af kraftige rystelser fra et af maskinens svinghjul, der er ude af balance. Teknikere fra Helsingør Skibsværft retter nu fejlen. Samtidig foretages en forbedring af støjsoleringen.

Sammenslutning. – Jernbanearb. afdeling T og Postarbejderforeningen, København, er fra 1. april sammensluttet i en forening Post- og Jernbanearbejdernes Fagforening i København.

Der vil i sommer sejle jernbanefærgen mellem **Korsør og Kiel**, dog kun med biler. Det er Stena Line, der besejler ruten, som har chartret den norske færge fra Hirtshals-Kristianssand overfarten, M/F »Skagen«. Færgen vil i de tre sommermåneder sejle to dobbeltture på ruten.

Charterselskabet **Maersk Air** har netop modtaget tre store Boeing 720B fly med plads til hver 170 passagerer. Dermed har selskabet ni maskiner i trafik, og yderligere to i option.

Ved **køreplansskiftet** indsattes de ombyggede B-vogne, Bk-vognene, i lyntogene »Gudenåen«, »Vesterhavet«, »Vendsyssel«, »Lillebælt« og »Sjællanderen«. I løbet af sommeren vil de også blive indsat i to eksprestogsløb mellem Nyborg, Padborg og Frederikshavn. Ombygningen omfatter omdannelse af to kupeer til en salgskiosk.

Strejken i marts og april medførte, at DSB ikke kunne få trykt de nye publikumskøreplaner til køreplansskiftet, hvilket medførte mange ulemper for såvel rejsende som personale.

I den nye **køreplansperiode** har man for søgsvi afskaffet de store opslagsplaner, der plejer at hænge på stationerne, og som omfatter flere hele strækninger.

DSB ønsker at skille sig af med isbryderen »**Holger Danske**«, men statens tjeneste ønsker ikke at erhverve den. Dels har man brug for en isbryder, der er knap så dybtgående, og dels er den for dyr i drift.

ERINDRES DET ...

For 50 år siden ... juni 1923

Den voldsomme inflation i Tyskland fortsætter med stor hast – en dansk krone = 13.000 Mark.

Kong Christian X har ført den første trådløse telefonsamtale med amtmanden på Bornholm, hvorefter forbindelsen blev overgivet til offentlig brug.

Om aftenen den 3. skete et voldsomt sammenstød mellem to sporvognstog på Strandvejen ud for Ahlmans Allé, idet et linie 14 tog med god fart kørte op i et holdende linie 3 tog. Ti mennesker fik lettere kvæstelser.

Skal automobilene erstatte privatbanerne? Der er nu nedsat en kommission, der skal overveje hvorvidt man skal skride til anlæg af flere nye privatbaner med henblik på den stærke udvikling med rutebiler. Mange baner kæmper hårdt for at eksistere, og det er ikke blevet bedre det sidste års tid, hvor den ene rutebil efter den anden sættes i drift af private vognmænd.

Attentatsforsøgene på togene fortsætter – både mod Amagerbanen, Slangerupbanen og Helsingørtogene har der i de seneste dage været gjort ihærdige forsøg på afsporing, idet der har været anbragt forskellige svære genstande i sporet.

Da nattoget fra Tønder til Bramminge den 11. passerede Vedsted, påkørtes et væltet træ, hvorved en masse ruder i kupeerne blev knust, og flere rejsende blev forskåret af glassplinter.

Den 13. om aftenen påkørte rutebilen fra Ålborg til Hjørring Hørbybanens

Vi anbefaler et besøg på
den nyrestaurerede ...

DSB RESTAURANT

J. F. Kennedysplads – Ålborg

Telefon 12 95 48

Et godt madsted ...

Indehaver: **J. Viltoft Hansen**

motortog, netop som toget passerede en overkørsel uden for Hjørring. Chaufføren og en passager blev dræbt på stedet. Togets motorvogn blev beskadiget, men afsprede ikke.

Jernbane-Bladet

5. årgang

For 25 år siden . . . juni 1948

Den 11. kl. 03.00 løb DFDSs »Kjøbenhavn« på en mine og sank hurtigt ved Hals Barre. – Skibet, der sejler passagerfart mellem København-Ålborg medførte ca. 400 rejsende. Mange mennesker menes omkommet. DSB stillede straks et lyntog til rådighed for de pårørende. Toget afgik samme dag kl. 13.00 fra København. – Fra Ålborg afsendtes også samme dags aften et lyntog for de skibbrudne. 33 mennesker er fundet druknet, men endnu savnes 17.

Kl. 04.15 sprang en 27-årig mand ud fra Lille Bælts broen – et spring på 33 m. Rundetårn er 37 m højt – manden er uskadt, hvad der ikke er set før under lignende omstændigheder.

Natten til den 28. fandt rangerpersonalet ved Tietgensbroen et stærkt lemlæstet lig under et holdende S-tog. Ingen kan give oplysninger, hvorledes uheldet er sket, men det blev oplyst, at den dræbte var set på Klampenborg st. samme dags aften i stærkt beruset tilstand.

Med næsten amerikansk fart er Kalvehavebanens nye indføring til Vordingborg station blevet fuldført. Arbejdet blev påbegyndt ved nytårstid og er således blevet udført på et halvt års tid, hvor der er flyttet ca. 13.000 m³ jord. Fra Slotspavillonen fortsætter toget nu til Vordingborg uden at komme til Masnedsund, hvilket betyder, at turen Vordingborg-Stege kan gøres på 63 minutter, en besparelse på 10 minutter.

På en generalforsamling i Kolding vedtoges det enstemmigt at Kolding Sydbaner standses fra 1. oktober. Ba-

nen havde i sit sidste driftsår et under-skud på 300.000 kr. To lokomotiver blev stået til reparation i to år, var blevet repareret for 180.000 kr. og man drejede sig meget over, at regningen udviste en timeløn på 13 kr.

550 fastlønnede i Brønderslev har været samlede under mottoet: skattevæsenet flår os levende, mens landmænd og forretningsfolk ansættes til nul! Til trods for, at de stadig bevarer en høj levestandard med egne biler osv.

Forretningsfører Th. Pedersen, Dansk Jernbaneforbund, er død, kun 57 år gammel.

SAGT OG SKREVET

Førtidspensionering

Stfs. Kaj Jensen, Lyngby, 54, har beregnet, at hans førtidspensionering, der er en følge af DSBs områdedrift, vil koste skatteyderne 0,8 mill. kr. Da der kan blive tale om førtidspensionering af 80-100 stfs, der i gennemsnit vil koste staten 0,8 mill. kr., præsenteres nyordningen alligevel som en besparelsesforanstaltning.

Privatbane-Tidende.

Fra maj-dagbogen

4. – L.J. En bilist kørte om eftermiddagen ind i et rangertræk i Holeby. Han pådrog sig en del lettere kvæstelser og fik ødelagt sin bil. L.Js rangertraktor fik en del skrammer.

4. – En varebil kørte i morges mod et godstog på en overskæring nord for Ringe station. Bilens fører var dræbt på stedet.

14. – Fugleflugtsliniens 10 års jubilæum blev i dag fejret. Et særligt indbudt selskab, der bl. a. talte trafikminister Jens Kampmann, generaldirektør Povl Hjelt og generaldirektørerne fra de skandinaviske lande, kørte i særtog til Rødby

Ferie- og udflugtssteder

Vi bor og spiser på . . .

HAMMERSHØJ KRO

ved Gudrun og Søren Jakobsen

Telefon (06) 45 10 13

Et 1. kl.s madsted

i hyggelige omgivelser

Dronningborg-Hallens Cafeteria

ved Else Johannesen

Udbyhøjvej . Randers . Telf. 43 06 44

God daglig middag, lækker smørrebrød samt frisklavet kaffe

NB. Mindre selskaber modtages gerne
Sportsfolk modtages i pension

Et sted der er værd at gæste . . .

O A S E N

Vesterbrogade 21 . Fredericia

Telefon 92 16 91

Den nye restaurant

tæt ved banegården

Små lune retter – smørrebrød

Færge, hvorfra de sejlede til Puttgården. Her blev de modtaget af den vesttyske trafikminister Lauritz Lauritzen. I de kommende timer fejredes begivenheden med musik og taler og derefter sejlede selskabet tilbage med DBs flagskib »Deutschland«.

17. – Folketinget vedtog i dag loven om offentlig regulering af godstransport, som bl. a. medfører, at lastbiler med over 6 tons totalvægt skal have godkendelse af kørslen af et særligt vejtransportråd. Loven er en følge af Danmarks tilslutning til EF.

24. – Under rangering på Rødby Færge station fik den 29-årige portør P. V. Pedersen i morges knust den ene fod, da han gled på et trin og fik foden under et hjul.

26. – En dreng på fire år havde ved 9-tiden sat sig på station Sydhavns rul-

Alt i tandteknik

Reparationer – Omstillinger og underføringer
Overenskomst med sygekasserne

Martinus Schmidt

Mariendalsvej 12c . FA 880 - 839

damm

radio

ALBERTSLUND

64 70 88

Service: 64 79 52

lende trappes øverste trin, hvorved hans tøj blev trukket ind i trappens maskineri og holdt ham fastklemt indtil brandvæsenets pionerere nåede frem og fik ham frigjort. Drengen blev indlagt på hospital, hvor man konstaterede, at han tilsyneladende ikke havde taget skade af uheldet. Politiets teknikere undersøgte den rullende trappe, som man fandt helt i orden.

30. – Folketinget vedtog i dag at forkaste et ændringsforslag til udformningen af den faste forbindelse over Store Bælt. Forslaget gik ud på at bygge en biltogstunnel under østre rende og en lavbro over vestre rende. Resultatet blev altså flertallighed for en kombineret vej- og jernbanebro over hele bæltet.

bane, skal nævnes den kønne ca. fem kilometer lange strækning, der er bevareret af Horsens Privatbaner. »Vrads-Bryrup-Veteranbane«, der som den eneste i landet kører på eget spor, men også har arbejdet og omkostningerne ved at passe og vedligeholde strækningen. Desværre er VBV sporløs på en anden måde, idet der ikke er forbindelse til andre banelinier og det giver visse problemer, idet man må anvende »vognbjørn« såfremt nyt vognmateriel købes eller f. eks. et loko skal transporteres på værksted – og dette koster dyrt.

Foruden at køre med tog, der på banen kan fremføres som både damp- og motortog eller med skinnebus, driver VBV en restauration med servering i både Vrads stationsbygning og i »spisevogne« opstillet udenfor. Men også her savnes endnu både remiser og værkstedsbygning.

Væsentlig på initiativ af enkeltpersoner er der i Århus lavet »Privat-Jernbane-Museet« (det var lettere at kalde det »Privatbane-Museet«), og der er efterhånden indkøbt en del materiel fra forskellige baner, såvel damp- som motorlokomotiver, diverse vogne m.v. som for en del har fået husly i DSBs ubenyttede remiser omkring i Jylland, det øvrige henstår på forskellige stationer. Om nogen egentlig klub eller forening kan der næppe tales, og den kreds der slutter op om ideen synes at have et endog meget stort reparations- og restaureringsarbejde foran sig om det indkøbte materiel skal bevares. Det vides at der har været visse planer fremme om at køre veteranog på HHJs strækning mellem Odder og Hou, om dette bliver kendsgerninger kendes ikke og i øvrigt trues den nævnte del af Odderbanen med nedlæggelse.

I remisen hos DSB i Viborg står en skinnebus fra Horsensbanerne, købt af privatmand og samme sted har andre, der har ønsket at købe og bevare privatbanemateriel, et motortog fra Vest-sallingbanen stående, et tog der fortjener at ses i drift på en veteranbane. Ejerne af dette har desuden bevaringsværdige vogne, motorkøretøjer og loko henstående andre steder, bl. a. på Sjælland, måske vil noget af det ad åre kunne ses i veteranog på »Østbanen«. Der skal være forhandlinger i gang om leje eller lån.

Derudover står andre steder objekter, købt for bevaring eller hensat så de måske kunne erhverves for at blive bevaret, bl. a. det eneste ikke skrottede strækningsloko fra Ålborg Privatbaner, der langsomt rustet op på en legeplads.

Mere om den transsibiriske jernbane

Russisk dieselloko type TEP 60. – Foto »tl«

I tilslutning til artiklen i *Jernbane-Bladet* nr. 4 har »vor udsendte medarbejder« meddelt nogle yderligere oplysninger, der sikkert vil interessere læserne.

Den Transsibiriske Jernbane er dobbeltsporet vest for Khabarovsk, men tresporet øst derfor indtil Vladivostok.

Trækraften på de ikke-elektrificerede østlige bandedele er for godstogenes vedkommende næsten udelukkende dieselloko, men de store eksprestog fremføres på strækningen mellem Belogorsk og Eforei-Pavlovitch af store damploko, litra P 36, en maskintype med hjulstillingen 2D2 og bygget i et antal af om-

kring 250 i midten af 1950erne. De fremfører nemt et eksprestog på 16–18 store russiske bogievogne med en hastighed på omkring 100 km/t. Strækningen, hvor de endnu dominerer, indskrænkes stadig. For omkring et par år siden var den ca. 2.500 km, men er nu kun ca. 750 km. På øvrige ikke-elektrificerede strækninger anvendes til eksprestogene de hurtige TE 3-dieselloko, der råder over ca. 2.000 hk, dvs. som en My.

Rangering i Sibirien foregår endnu for størstedelens vedkommende med store, stærke og, læg mærke til det, velpudsede damploko.

-tl-

Jernbaneentusiasme i Danmark 2

Nogle ord til overvejelse

(fortsat fra maj-nummeret, side 11)

Klubben er senere gået i samarbejde med den også nyoprettede »Østsjællands Jernbaneklub«, og det erhvervede materiel er for en del kommet i hus hos »Østbanen« og DSB i Køge. Klubben sigter også efter at erhverve et damploko og efter kørsel med veteran-

tog på »Østbanen«. Også et sted der skulle være store muligheder for at overleve, især når og hvis S-banen mellem Vallensbæk og Køge bilver en realitet. Det er oplyst at klubben har tilbud om lån/leje af rullende materiel også andet steds fra.

Som – indtil nu da – sidste veteran-

Der er altså nok at vælge imellem, hvis man vil give et nap med, og nok at tage fat på for jernbaneentusiaster i Danmark. Måske mere end man kan overkomme, hvad angår vedligeholdelse af det, der er reddet fra skæbrænderne. For at konstatere dette faktum behøves ikke særlig velpudsede briller. Spørgsmålet er mere, realistisk set, hvormeget der i det hele taget *kan vedligeholdes og bevares fremover*. Eller om en del af det falder fra hinanden, *både af det købte materiel og af foreninger, klubber og båner*.

Til tider har det stået for mig som om et samarbejde og en koordinering af opgaverne, også på langt sigt, var uomtvistelig nødvendig, og at den opdeling der for tiden finder sted er af det onde. I det mindste burde man kunne tale sammen om at planlægge opgaverne, om at fordele materiel og ikke mindst om de henvendelser, der nødvendigvis må finde sted til myndighederne, til DSB osv., og gøre det med en nødvendig realitetssans. Der har været forsøg på et samarbejde, men om resultaterne mener jeg ikke, der foreligger noget konkret.

Det kommende jernbanemuseum er nu ved at tage form, og som bekendt bliver det placeret i Odense. Men det, der opbygges her, er jo et Statsbanemuseum. Er der ikke også her et område, hvor fælles henvendelse fra jernbaneklubberne burde finde sted. Fra de klubber der har købt så meget, der er bevaringsværdig og i mange tilfælde mere interessant end en hel del af det DSB har bevaret, men som nu mere eller mindre står og forfalder. Meget af det hører naturligvis hjemme på »Det danske Jernbanemuseum«. Endnu kunne man vel redde så mange stumper, at der kunne rekonstrueres en enkelt vogn fra vore smalsporbaner, men det varer ikke ved. Og kan vi være det bekendt? Det er jo ikke mange år siden banerne på Bornholm lukkede, men da »sov« jernbanemuseet også.

At et jernbanemuseum burde være levende er en anden sag, i Odense skyndte man sig jo at slippe af med banelegemet fra de tidligere privatbaner. Der skrives nu om anlæg af bane til »Den fynske landsby«, men mulig-

heder findes jo også på strækningen Ringe-Fåborg, der nu køres som godsbane. Men der ligger jo nok et papirbjerg på sporet og hindrer dette. Måske var det udi fremtiden et sted at køre her, når det samarbejde der ville være naturligt mellem museet og veteranbanefolkene kom i stand – og om det går sådan at man må lukke andre steder.

Det var i sidste runde at arbejdet med veteranbanerne kom i gang, netop derfor ville det være en skandale, om man ikke magter at bevare det man har indkøbt, meget nåede man ikke at få fingrene i – heller ikke den rigtige banestrækning – i tankerne ser man for sig et veteran tog i Vejle, med påskiltning »Til Legoland«. Lad dette sætte tankerne i sving, med andet og mere – inden også det er for sent.

Men det der er at byde på er rigeligt at »rive i« for alle jernbaneentusiaster, alligevel har jeg en vis tvivl om, hvorvidt der bliver »revet nok«, og på de rette steder. Jeg håber ikke min spådom i KLKs blad bliver til virkelighed, men jeg overlader gerne til den enkelte at spekulere alvorligt over det. Ved nærmere eftertanke tror jeg flere vil se det samme som jeg »skriften på væggen«. Måtte den blive set og ihukommet af mange – og i rette tid.

S. Th-Chr.

Thostrup-Christensen rører her ved et aktuelt problem. Det skulle nødig ende med, at det gamle ordsprog om »Mange kokke . . . osv.« her bliver tydeliggjort. Det må trods alt være bedre med lidt, men godt og velbevaret historisk materiel i stedet for en masse forfaldent og uanvendeligt, som kun henstår rundt omkring og tæres op af tidens ubarmhjertige tand, uden at nogen gør en virkelig indsats for at bringe det til ære og værdighed.

Efterhånden er det desværre blevet sådan, at hvis nogle medlemmer i en eksisterende forening ikke helt sympatiserer med den demokratisk valgte bestyrelses dispositioner, ja, så stifter man sin egen forening og render de forskellige baners ledelse på dørene med anmodning om husly for indkøbt materiel, ja, endog om tilladelse til at drive

Juridiske konsulenter

HELGE KNUB

LANDSRETSSAGFØRER

Søndergade 10-12 . 8000 Århus C

Telefon (06) 13 01 00

Sagførerkontoret i Ryomgård

ADVOKAT ERIK DYNESEN

Telefon (06) 39 44 00

Advokat

KAJ F. LARSEN

Møderet for Højesteret

Vissingsgade 1 . 7100 Vejle

Telefon (05) 82 60 55

veteranbane på banernes strækninger. Dette vil naturligvis medføre, at man inden længe fra banernes side ikke kan holde rede på alle disse utallige foreninger og til sidst bliver trætte af renderiet.

Resultatet kan der ikke være tvivl om. Den good-will, der på et tidligere tidspunkt er opnået af foregangsmændene for redningsarbejdet af virkeligt bevaringsværdigt jernbanemateriel, vil gå tabt, og et mægtigt arbejde er spildt.

Lad derfor være med at sidde ovenstående appel om samarbejde overhørig, kære foreningsledelser. Foren Eder og lad den fælles interesse give sig udtryk i et godt og udbytterigt samarbejde!

-tl-

FRA KLUBBERNE

Kolding Lokomotiv Klub

Klubben påregner at arrangere damp-togskørsel på strækningen Fredericia-Strib i forbindelse med 6. juli-festlighederne lørdag den 7. og søndag den 8. juli.

SPAREKASSEN
København-Sjælland

skS

Sjælland

MISSIONSHOTELLET

Slotsgade 5 – Hillerød
Telefon (03) 26 01 89
Hyggelige selskabslokaler

P. NORDSTEN A/S
LANDBRUGSMASKINFABRIK
HILLERØD

A/S **HOLBÆK**
EKSPRESTRYKKERI
Lundemarksvej 18
HOLBÆK

C. STEINMETZ & SØN
Blikkenslageri – sanitet – skiffer
bygningsarbejde
Udfører arbejder for DSB
Lindegårdsvej 37 . Charlottenlund
Telefon Ordrup 704

B & T

Et langt jernbaneliv

STFS BAKKES ERINDRINGER

Stfs. G. R. I. Bakke, fh Grenå

broder Viggo samt min 10 år ældre søster Agnes.

Det betød ganske naturligt en betydelig ændring for vor lille familie, da forpagtningen ophørte. Min far købte og overtog Jernbanekroen i Næstved, der lå ved foden af Kornbakken og ved stationens læssevej, så det var nærmest en dagforretning, hvor de mange, der havde ærinde på læssepladsen, søgte til kroen for at nyde kaffen eller en øl. Selv om mange havde deres medbragte mad med, blev det til adskillige stykker smørrebrød. Alting gik stiltfærdigt og sobert til. Jeg fik en god ven i vor staldkarl og altmuligmand Hans Nielsen. Om vinteren, hvor vi dengang havde meget sne, trak han mig på slæden. Han lavede en cykel til mig af et selvlavet træstel og to hjul fra en barnevogn. I en nærliggende mose fangede jeg hundestejler til kattene, og der var mange muligheder i det frie område.

Her fik jeg også min første forbindelse med jernbanen. Det var dejlige mennesker, der var på den jernbanestation: Lars Peter hjalp jeg ofte med at sætte lygter op eller tage dem ned, idet det nordlige indkørselssignal stod ikke langt fra hjemmet. Ferdinand Hansen hjalp jeg med at rulle børnene op eller ned ved overkørslen fra Farimagssvej til Kornbakken, og lokofører Bille tog mig ofte med på »grisen«, når der skulle hentes eller sættes vogne på papirfabrikkens spor. Jeg havde således en sorgfri og herlig tilværelse.

Men så skete katastrofen: min gode far døde af lungebetændelse i 1902. Vi havde en god huslæge, overlæge Lorck, for et årligt honorar på 25 kr. Far ville ikke have læge, og da mor omsider måtte tilkalde vor huslæge, var det for sent. Far blev knapt 50 år, og hvor kom jeg til at savne ham.

Det blev påny en betydelig ændring. Da boet var gjort op, var der ikke me-

Barndommen

Det går vel mange ældre, som det går mig: man tænker ofte tilbage på tiden før og sammenligner den med vor tid. En ufattelig ændring er sket fra tiden før den første verdenskrig og til nu. Aldrig er der i verdenshistorien sket så mange fremskridt som i denne tidsperiode, der på utallige områder gør livet lettere for mennesker, men det mærkelige er, at tilfredsheden har været svindende.

Jeg kom til verden i 1891 i sidebygningen til den gamle borg Raunstrup i Herluftmagle sogn ved Næstved. I denne fløj fandtes også mejeriet, som min far havde forpagtet. Mælken kom foruden fra herregården også fra flere gårde i omegnen. Men denne herlighed ophørte, da egnens store gårde oprettede Herregårdsmejeriet i Glumsø midt i halvfemserne. Vor lille familie bestod foruden mor og far af min 12 år ældre

P. GRØN

ALEX CHRISTENSEN og SØNS EFTF.

EL-ANLÆG

Håndværkervænget 10 – Hillerød – Tlf. *26 40 41

HOLGER JENSEN

Entreprenør

Højdevej 2 . Frederikssund . Telefon 311887

get at slå til side med, men jeg har haft en uforlignelig mor, der fik en masse ud af næsten intet. Vi fik en dejlig lejlighed i Ringstedgades forlængelse op til Herlufsholm skov og Rådmandsengen. Det var en stor oplevelse for mor, når hun kunne nyde fuglesangen fra skov og have. Der var et pænt stykke have til lejligheden, og jeg fik lavet et stort dueslag anbragt på en pæl i skellet mellem gård og have. Tilmed havde jeg nogle gode legekammerater fra min klasse, og vi havde en vidunderlig tumleplads på engen og i skoven. Min broder havde fået en god plads som kontorist på herredskontoret. Foruden arbejdet der fik han arbejdet med at udskrive auktionsregninger for de to herredsfuldmægtige Knudsen og Zahle. Jeg husker, at han fik 5 øre pr. regning, og det var mig en glæde at kunne hjælpe en kær broder med dette arbejde, der foregik i hjemmet, hvor han faktisk var som en fader for mig. Senere startede han en revisionsforretning, efter at have indgået ægteskab. Han tog ikke mere arbejde, end han selv kunne klare, idet han ikke ville, at fremmede skulle få kendskab til kundernes forhold. Det var et tillidsforetagende. Han sled sig faktisk op og døde i 1917 kun 38 år gammel.

Skolegangen

Min skolegang foregik i realskolen, hvor jeg fik halv friplads, der betaltes med 10 kr. hver måned på kommunkontoret. I 1902 flyttede vi ind på den nye og flotte skolebygning i Jernbanegade. Jeg var forarget over, at *Socialdemokraten*, der var organ for mindretallet i byrådet, hvor Højre havde magten, kaldte den nye skole for skolepaladset på Jernbanegade. I skoletiden fik jeg mange gode kammerater, hvoraf nu kun en enkelt er tilbage.

Allerede i det sidste skoleår meldte jeg mig i den unge roklub. På den tid sejlede slæbedamperen »Susaa« passagersejls til Karrebæksminde hver søndag. Det var så spændende at blive liggende ved vor bådebro og vinke farvel til den næsten altid overfyldte

damper, derefter følge efter i kølvandet, hvor vi i Karrebæk Fjord satte farten op, sejlede udenom, så vi omklædte kunne modtage passagererne ved anløbsstedet.

En roklubs tragedie

En dejlig sommersøndag i 1907 havde roklubben arrangeret udflugt til halvøen Knudshoved, hvor der findes et skønt og særpræget naturland, som kun

er kendt af få, da halvøen er en halv snes km lang, og der er ikke køremuligheder. Der er også et usædvanligt rigt fugleliv. Der var givet ordre til at følge kyststrækningen, men en af bådene trodsede denne ordre og tog retning direkte mod bestemmelsestedet. Fra land blev der givet advarselssignal, men de roede blot videre. Ved de andre bådes ankomst lå en af den trodsende fortsættes i næste nr.

Vacuumsystemet i tog og skibe

Vognens vacuumtoiletbeholder tommes på endestationen

Over hele verden bygges i dag skibe med vacuumsystemet indlagt. I øjeblikket sejler mere end 30 skibe, og ca. 60 skibe er under bygning, hvor spildevandsproblemet er løst med vacuumsystemet.

Det mindste af disse anlæg består af kun tre toiletter – det største er installeret i et skib med 180 vacuum-toiletter. Blandt disse er Centrumliniens M/F »Malmø«, der sejler mellem København og Malmø, Øresundsbolagets Dragør-Limhamn »Scandia« samt »Prinsessan

Desirée«. DSBs nyeste bilfærge M/F »Romsø« har også fået vacuumsystemet indbygget.

Svenske Jernbaner har gennem de sidste to-tre år haft fire personvogne kørende på forsøgsbasis, hvor der i hver vagon er installeret to vacuum-toiletter. Da toiletterne tilfulde opfyldte SJs forventninger, har man nu bestilt 50 vaggoner med vacuumtoiletter. – Mange andre jernbaneselskaber er interesseret i Electrolux-systemet.

BAT-KON ^{A/S}

– et begreb blandt fagfolk

H. C. ANDERSENS BOULEVARD 42
1553 KØBENHAVN V . TLF. (01) *11 18 19

HILLERØD PRIVATBANER

GRIBSKOVBANEN
Hillerød–
Frederiksværk–
Hundested Jernbane
TELEFON (03) *26 01 23

Jernbane på Anholt

Bane på Anholt

2½ time tager det at nå Anholt fra Grenå.

Og lige så lang tid den modsatte vej. En pragtfuld tur i magsvejr.

En sommerdag i 1972, hvor søen syntes tæmmet, startede turen.

Dog – skibet er kort, bredt og fladbundet, bølgedalene længere end man skulle tro. Resultat – 50% af passage-erne søsyge, og så kan 2×2½ time godt være meget lang tid, og dog er øen selv 2× søsyge værd. En perle i dansk ønatur.

Men det er ikke formålet at optræde som turistchef for Anholt, det er øens bane, det drejer sig om.

Lidt ses allerede fra skibet, idet et havnespor med sporvidde 800 mm stadig er intakt.

I brug, nej, det kan man næppe sige, men dog brugbart.

Noget andet er så, at den forestående udvidelse af statshavnen – for det er en statshavn – muligvis vil eliminere de sidste rester.

På hosstående skitse er vist dels det nuværende sporanlæg, dels den betydeligt større udstrækning, dette spor tidligere havde.

Dertil vises så det, der hed anlægsbanen på øen, og det var en rigtig jernbane med damplokodrift og hvad der til hører.

Forinden bør vi dog ridse lidt op af havnens historie.

Historie

Indtil århundredskiftet lå Anholt havn på sydøstsiden af øen, i pakhusbugten.

Skibene måtte ankre op der, og, idet bugten er ret lavvandet, omlade deres gods til småbåde.

Bugtens navn stammer fra et der opført pak- og lagerhus.

Det kan lyde barokt, når vi hører, at pakhusbugten var et så stærkt benyttet ankersted, at der i fiskerihøjsæsonen til tider kunne være op mod 500 (fem hundrede) fiskefartøjer for anker, de fleste svenske. Der var således alle gode grunde til at søge en havn etableret. Først undersøgte muligheden for at etablere en havn ud for øens nordvestpynt, og hertil bevilgedes af rigsdagen i 1898-99 et beløb på 1.424.000 kr. Senere tilføjedes den fordring, at havnen også skulle kunne benyttes som

trafikhavn, hvorfor det blev nødvendigt at bygge en broforbindelse med land, hvilket ville fordyre projektet med 660.000 kr.

Vandbygningsvæsenet skønnede imidlertid, at det var for mange penge, og nye overvejelser henstilledes foretaget.

Resultatet af disse blev vedtagelse af at bevilge 990.000 kr. til anlæg af havnen, arbejdet blev udliciteret den 24. maj 1899.

Arbejdet blev overdraget Hoffmann & Sønner, og resultatet kan delvis ses på skitsen.

Havnen var færdigbygget 1902, og der var ved anlægget beskæftiget flere, end der da boede på øen, i alt 180 mand.

Mange, mange skibsbladninger kampesten blev sejlet til øen fra Sverige, mens de store mængder af ral, der var fornødne, blev tilført pr. bane fra pakhusbugten, altså fra øens modsatte side.

Banen

Denne bane kaldtes anlægsbanen.

Og nok er det længe siden, den kørte, men der er dog i 1972 på øen erindringer at finde hos ældre beboere.

Banen blev drevet ved hjælp af to damploko, der kaldtes mergelloko, fordi – siges der – de tidligere havde kørt mergel et sted i Jylland.

Også sporet skulle stamme derfra.

I øvrigt vides det, at materiellet, efter at det i 1902 endte sin gerning på øen, blev anvendt ved anlægsarbejder på Esbjerg havn, og – senere – ved mergeludkørsel på Silkeborg-egnen.

At man så hentede ral på stranden i pakhusbugten og ingeniører i firmaet senere sagde, at netop de samme kvaliteter fandtes i ørkenen, hvor togene passerede, er en anden historie.

For de, der ikke kender øens natur, skal siges, at alt er næsten fladt, og stigninger resp. fald på banen var derfor ikke noget problem.

Det kan på basis heraf oplyses, at en af de »gamle« Anholtere har set tog med ikke mindre end 48 tomme tipvogne, hhv. 32 læssede do.

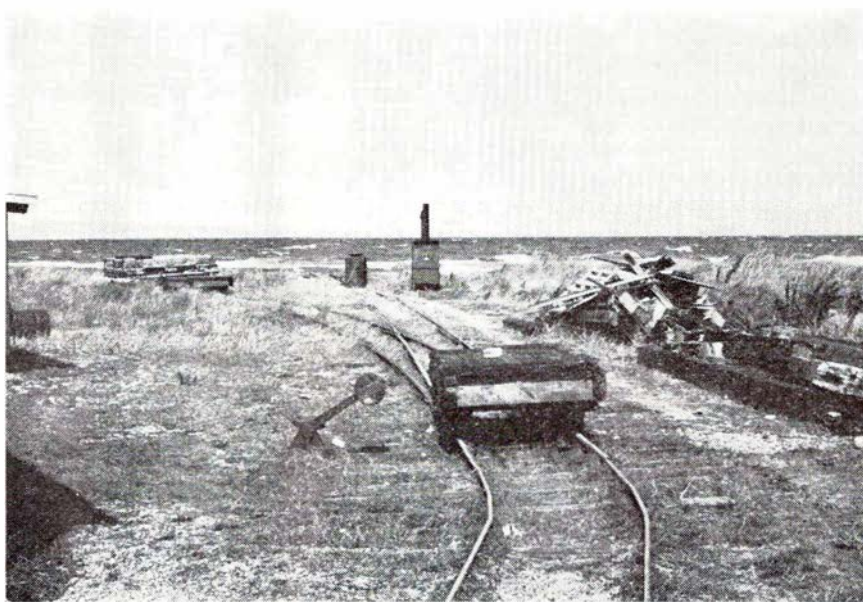
Der var – foruden selve hovedstrækningen – ca. 1 km spor på havneplads og moler.

Disse sidstnævnte spor er lejlighedsvis fjernet i forbindelse med omlægninger osv., men det er til gengæld også rester af disse spor, der endnu findes.

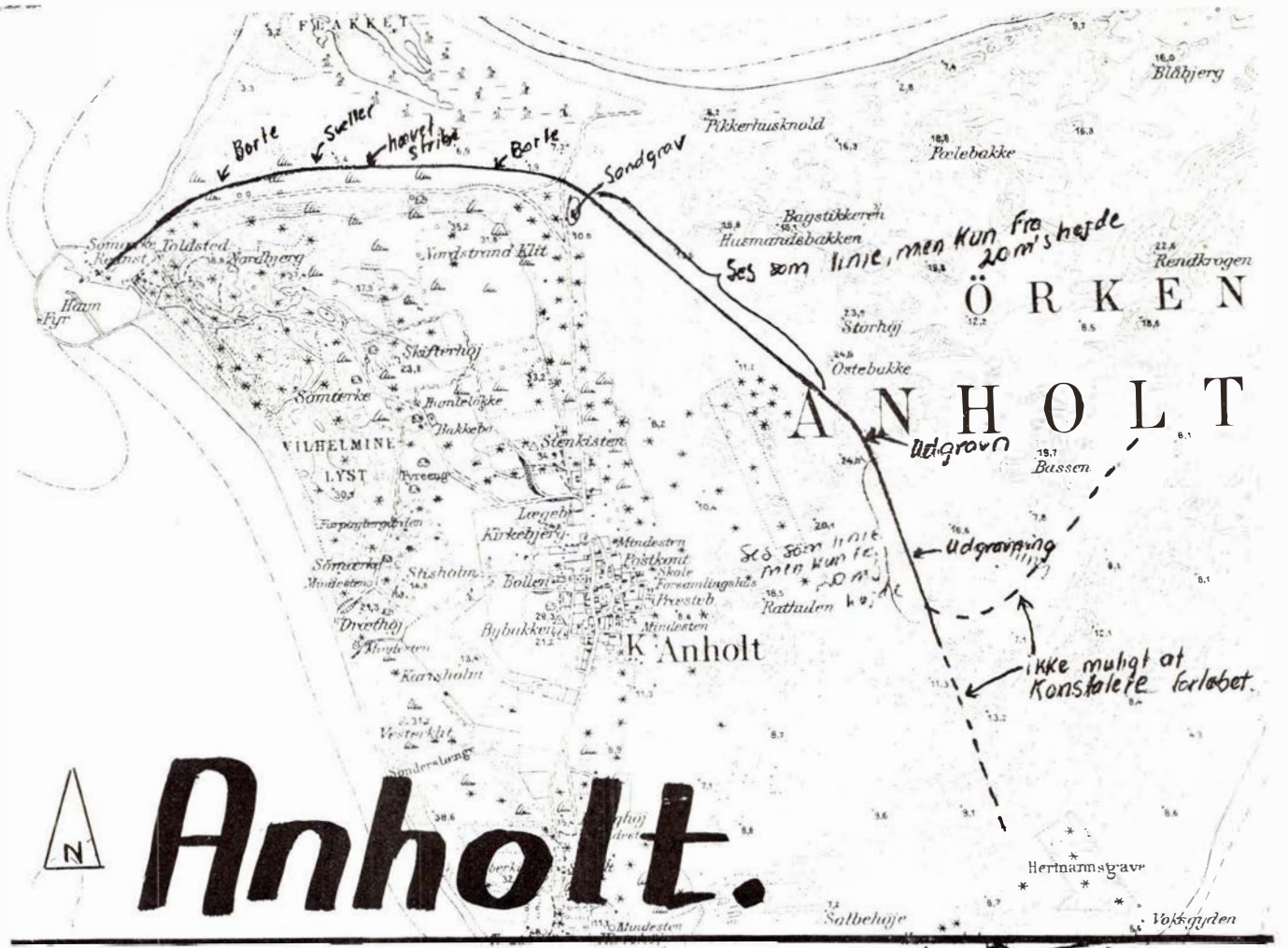
Der er p. t. fire fladvogne tilbage, og det skulle være materiel fra den oprindelige bane, selv om der overvejende anvendtes jerntipvogne.

Banens rester 1972

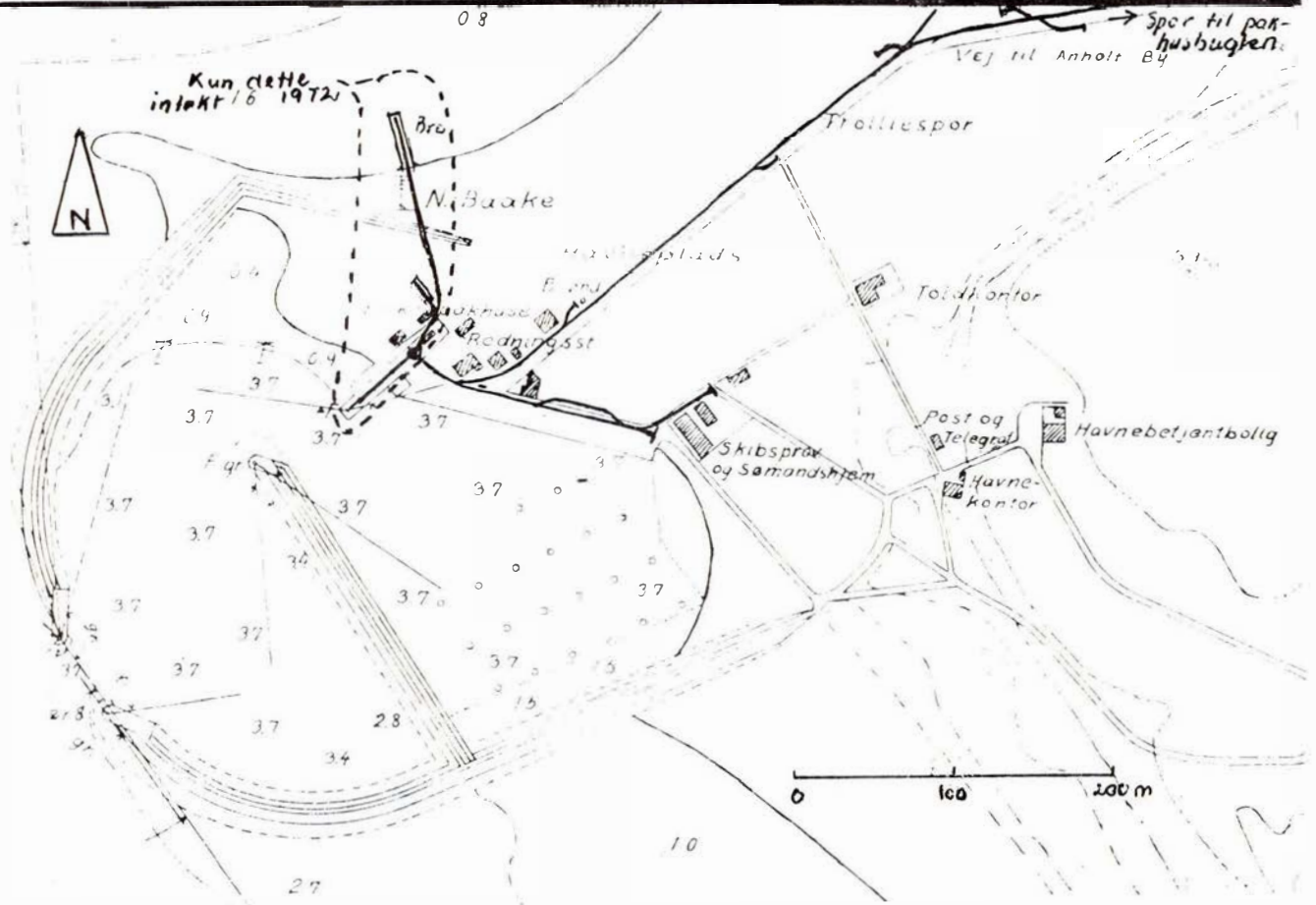
Havnepladsen, den har vi allerede hørt om.

Anholt havn 800 m/m spor. Spordeling mod havet

Anholt.

Øverst: Skitse over resterne af jernbanens løb – Nederst: Havnesporet

Der har været sveller – nu blot en tom træskal

Fra den gik sporet langs vejen mod øst-nordøst, nord om Nordenbjerg, øst om Anholt by og videre ud i Ørkenen.

Allerede lidt udenfor havnens terræn kan man, når det eksakt vides, hvor

banen gik, finde dels en stribe, dels også enkelte sveller. Sveller er nok så meget sagt, idet de, når der sparkes til dem, viser sig at være en tom skal, der på grund af undergrundens konsistens

– tørt sand – har ligget urørt.

Længere mod øst, hvor vi slipper vejens naboskab, er det meget vanskeliggere.

Selv med et nøjagtigt kort i hånden er der flere muligheder.

Blot rest af en udgravning gennem lave klitformationer viser, hvor det var.

Noget bedre viser det sig at være at entre en af de højeste – ordet siger ikke så meget – klitter i nabolaget, derfra er det muligt at trække linien.

Kuriøst nok mødes i Ørkenen netop de samme dobber og rimmer, som der er så mange af f. eks. i Skagensbanens nærhed, det må være et spørgsmål om gammel strandbred. Eller rettere, det er det.

For så vidt angår det spor, der i dag findes, kan siges, at det er lagt på sveller, der syntes at være regulære banesveller. Skinnerne spinkle tipvogs-skiner, dog et kort stykke af meter-vægt ved 20–24 kg/m.

Lejlighedsvis forekommende rygter om W-baner på øen 1940–45 er ikke under nogen form blevet bekræftet under besøget. 18.

PRIVATBANENYT

»Nyt« privatbanemateriel

Et tog, der – så længe det kørte i dagslys – vakte stor opmærksomhed, kørte den 26.–27. april 1973 fra Helsingør til Varde/Vemb.

Det var et tog, der bestod af ikke mindre end fem SJ-skinnebusmotorvogne i originalt antræk. Hertil en styre- og en personvogn af samme tilsnit.

Altså i alt et syv-vognstog.

Det var for få år siden moderne at tage højde for, her var det noget andet, at tage bredde for.

Den relativt store vognbredde bevirkede nemlig, at der var visse færgesvanskeligheder, hvilket udmøntede sig i, at ankomsten til de respektive jyske endestationer skete ca. 2¼ time senere end stipuleret.

På billedet er en del af vognene fanget ved den tidligere VaGJ-remise – nu VNJ – i Varde.

Allerede otte timer efter ankomsten var vognene taget under behandling. Forannævnte syv vogne fordeltes til VNJ (tre M, en S, en P) hhv. VLTJ (to M).

Og det er ikke alt.

Når SJ den 17. juni 1973 forlader vinterkøreplanen, følger yderligere seks

vogne, nemlig tre M og en P til VNJ og to M til VLTJ.

For førstnævnte banes vedkommende vil to skinnebusmotorvogne blive op-hugget og anvendt som reservedels-lager og for VLTJs vedkommende vil

en motorvogn lide samme skæbne.

Materiellet, der har været, resp. er i drift omkring Halmstad, er testet på stedet af de to baner, og det påregnes, at begge baner ved indsættelse af dette

»Nye« svenske privatbanelyntog – Foto SAG

materiel helt kan forlade den oprindelige skinnebusæra og hermed på én gang byde de rejsende en helt ajourført service.

Kort sagt, man venter sig meget af det nye materiel, der for så vidt angår VNJ står i ca. 560.000 kr., og mon ikke forventningerne er fuldt berettigede.

18.

Skinnebussernes dage

er snart talte ved de danske privatbaner. For nylig modtog de to jyske privatbaner Varde-Nørre Nebel Jernbane og Vemb-Lemvig-Thyborøn Jernbane svenske skinnebusser af SJs litra Y 6. Senere vil ØSJS, som er den sidste bane med ren skinnebusdrift, modtage nye tyske Y-tog.

Ang. 1. kl.

Fra sommerkøreplanen den 3. juni findes der kun 1. klasse på en dansk privatbane, nemlig Skagensbanen, og kun i et togpar på hverdage. Tidligere fandtes også 1. kl. i en gennemgående DSB-vogn på Lollandsbanen, men fremover fører denne kun 2. kl.

Skønhed, De ikke aner
findes langs *private baner*

FRA FORRETNINGS- VERDENEN

Hellerup Frimærkehandel

ophørte 1. maj 1973. Efter 31 år bag disken uden nævneværdig medhjælp har jeg - bl. a. af helbredsmæssige årsager - besluttet at skabe mig en mere tidssvarende tilværelse.

Dette skal dog ikke forstås således, at jeg vil sætte mig hen og slet intet betyde, men jeg vil gå over til den del af mit virke, som interesserer mig mere end filatelen, nemlig dansk jernbanelæse og forfatterskab vedrørende dette (jfr. »Kystbanen 1897-1972«).

Afviklingen af min frimærkehandel har af forskellige årsager ikke kunnet afsluttes i indeværende år, hvorfor jeg stadig i begrænset omfang kan betjene de af mine kunder, der modtager denne meddelelse.

Indtil videre (dvs. indtil jeg er kommet i orden efter omfattende omforandringer) kan jeg kun træffes telefonisk, bedst tirsdage-fredage kl. 10.00-12.00. Personlig træffes jeg kun efter aftale. Undskyld mig denne begrænsning; 31 års bundethed er årsagen.

Peer Thomassen.

MODEL-JERNBANE

Dansk Jernbanearkiv

Dansk Jernbanearkiv, Rådhusgade 17, 4990 Saksøbing, har igen ladet høre fra sig, og dette på positiv og påskønnelsesværdig måde, nemlig ved udsendelse af et katalog, arkivets første. Kataloget i sig selv er interessant, men det positive og påskønnelsesværdige ligger mere i det arbejde arkivet har udført til gavn og glæde for jernbaneentusiaster. Og ikke mindst i den service arkivet tilbyder at yde.

Lidt om Dansk Jernbanearkiv

Stifteren af arkivet, Per Topp Nielsen, Saksøbing, fortæller herom:

Dansk Jernbanearkiv er startet med det formål at udgive et skematisk leksikon over danske jernbaners rullende materiel.

For at få økonomisk dækning for en sådan udgivelse, arbejder arkivet som en slags serviceorgan for alle, der interesserer sig for jernbaner. Mod betaling naturligvis.

De enkelte grene af denne service vil vi kort omtale i denne artikel, der således rettelig er en serie pluk af kataloget.

Arkivets dataafdeling samler alt,

hvad der kan skræbes sammen af data og oplysninger vedrørende det rullende materiel. Oplysningerne opmagasineres i en databank, der som nævnt er åben for alle jernbaneinteresserede.

Man kan her indhente oplysninger om enkelte vognes byggeår og -sted, ombygninger, udrangering, hovedmål m. m.

Pris: dataskema pr. vogn kr. 3,00.

Større opgaver betales pr. anvendt maskintime (system IBM).

Tegningsarkivet

Her fremstilles H0-tegninger, ja tegninger i en hvilken som helst størrelse, på bestilling.

Hver tegning består af side- og gavlbillede samt, hvis nødvendig for forståelse af vognens anatomi, ekstra gavlbillede, top-view og diverse snit.

Som eksempel på arkivets omfang kan nævnes, at man har et lager på ca. 1.700 emner.

Pris: enkelt tegning i H0 kr. 5,00
Ved personvognstegninger:

tillæg for vandret snit kr. 2,00

Ved trækraft:

tillæg for top-view kr. 4,00

Tegninger i andre skalastørrelser betales efter anvendte arbejdstimer.

Fotoafdelingen

Denne kan løse flere forskellige opgaver.

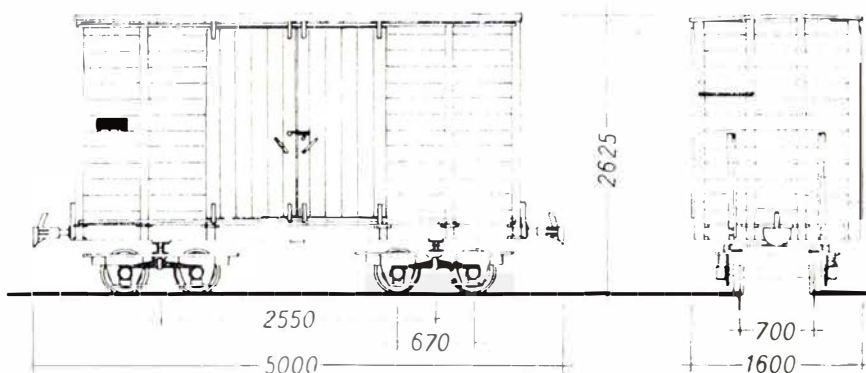
Film fremkaldes og kopieres.

Ved kopiering foretages samtidig en beskæring, således at det færdige billede netop fremhæver det jernbanemæssige i fotografiet.

Pris: fremkaldning af 35 mm film

- max. 36 optagelser kr. 5,00

Kopiering af 24x36 negativer

Lukket godsvogn fra De Danske Sukkerfabrikker. Vognen fandtes både i hvid og i brunmalet udgave. Tegningen er et eksempel fra Dansk Jernbanearkivets katalog, der indeholder en række H0-tegninger af normalsporet materiel, samt ovenfor gengivne smalsporstegning i 1 : 50

Århus og omegn

Vær moderigtig klædt i tøj fra ...

DIN

ved Susanne og Birte *Butik*
Hjørnet af Ing. Boulevard/Montanagade
Århus – Telefon 13 66 86
Fløjlsbukser – T-shirts – strik – skjorter
kjoler – strømper m.m.

»Køb kun det bedste – det gør vi«
Mejlgårdens Slagterforretning

ved Ivan Nielsen
Mejlgade 72 – Århus – Telf. 12 83 87
1. kl.s kød og flæsk samt hjemmelavet
pålæg

DET KOLDE BORD

ved M. Møller Pedersen
Frederiks Allé 59, Århus. Tlf. 13 10 78
Alt i hjemmelavede delikatesser.
Hver dag: Varme middagsretter
Bestilling på smørrebrød modt. gerne

Vi kører til

CHEVRON SERVICE

ved Poul Andersen
Ryvej 22 . Hasle . Telf. 15 57 56
benzin – olie – vask – smøring –
autoudstyr – småreparationer ud-
føres på alle vognmærker

det betaler sig ...

Gellerupparkens Fodklinik

ved Lissi Abildgaard
exam. fodspecialist
Gudrunsvvej 30 – Brabrand – Tlf. 159766
Åben mandag–fredag kl. 9–16
samt efter aftale

Tandlæge

Niels O. Schmidt Laursen

Nørrevænget 40 – Tranbjerg
Telefon 29 05 06
Konsultation efter aftale
Lørdag kl. 9–12

Viby J.

HENNING A. SCHMIDT

Tandlæge B. J. Willumsens eftf.
Torvet 4 . Viby J. . Telf. 14 16 18
Konsultation 8–12 og 13.30–17
Lørdag lukket

Silkeborg

SILKEBORG SPAREKASSE

Telefon (06) 82 52 66 – Postgiro 78 63
Mandag, tirsdag og onsdag 9.30–16.00
Torsdag 9.30–17.00
Fredag 9.30–17.00 og 18.00–19.30

DORTHE KOLONIAL

ved Dorthe Gammelgaard
Jernbanevej 35 – Silkeborg
Alt i kolonial – konserves – vine –
spirituosa samt tobaksvarer ...
Prøv vor ekstrafine kaffe
Telefon 82 14 55

Vejen til bedre service ...

BP service

ved H. E. Husted
Borgergade 71 . Silkeborg
Telefon 82 46 61
benzin – olie – vask – smøring
quick-service

– Køb kun det bedste – det gør vi!

Slagtermester F. HVIIDBERG

Århusvej 35 . Silkeborg
Telefon 82 17 72
Alt i 1. kl.s kød, flæsk samt
hjemmelavet pålæg og salater

Stedet, hvor De gør den bedste handel

BUSTED

KJOLER · FRAKKER

Vestergade 7 – Silkeborg – Tlf. 82 30 00

Skænk vin – skænk glæde – fra
Specialforretningen med det førende
udvalg ...

VINSTOKKEN

Vestergade 23, Silkeborg. Tlf. 82 89 41
Stort udvalg i tobak og rygeartikler

Vi anbefaler det nye

ELEKTROMEKANISK VÆRKSTED

ved Arne Nielsen
Skolegade 21 . Silkeborg . Telf. 82 59 33
Reparation af el-motorer – startere –
dynamoer og alle arter elektriske appa-
rater udføres med faglig garanti

Det store udvalg i
MODERNE KVALITETSMØBLER
finder man hos ...

P H-MØBLER

Nygade 30 . Silkeborg . Tlf. 82 75 11

FODTØJ for hele familien ...

CITY SKO

Søndergade 2 – Silkeborg
Telefon 82 09 97

Vi udfører reparationer af traktorer
mindre maskiner samt biler ...

Alt i opretning og karrusseriarbejde

Balle Auto- og Traktorværksted

ved Ryan Østergaard
Ballevej 44 . Silkeborg . Tlf. 82 81 44
NB! Har De startproblemer
– så kommer vi omgående ...

Horsens

HORSENS SMØRREBRØD

Løvenørnsgade 44 . Telefon 62 52 62
God daglig madpakke
samt lækkert selskabssmørrebrød

LYSET

EL-INSTALLATIONSFORRETNING
ved E. Køpke Sørensen
Kongensgade 8 . Horsens . Tlf. 62 59 87
Alt indenfor moderne belysninger
samt el-installationer udføres
Batterier og ledninger til høreapparater

Smedegades Viktualieforretning

ved Finn Hansen
Smedegade 98, Horsens – Tlf. 62 15 83
1. kl.s kød, flæsk samt alt i hjemme-
lavede delikatesser. Hver dag varm
middagsret samt smørrebrød og
anretninger ud af huset

ATELIER fotografi

Børnefoto – portrætfoto – brudefoto
reklamefoto

AMALIEGADE 6 – HORSENS
Telefon 61 03 05

Centralvarme – dampanlæg – vand-,
gas-, sanitet- og blikkenslagerarbejde
– så ...

G. DALHOFF KNUDSEN

ingeniør m. af i.
K. V. Kochs Eftf.
Kattesund 12 . Horsens . Tlf. 62 27 00
Tilbud og overslag gives uden forb.

på 9×13 papir pr. stk. kr. 1,10
på 12×18 papir pr. stk. kr. 2,50
på 18×24 papir pr. stk. kr. 5,00
Fotoafdelingen råder naturligvis også
over et billedarkiv, i alt ca. 2.000 foto-
grafier af dansk og udenlandsk mate-
riel.

Pris:

pr. foto 9×13 kr. 2,50
pr. foto 12×18 kr. 5,00
pr. foto 18×24 kr. 6,30

Trykkeri

For at afrunde arkivets virksomhed
råder man også over et mindre offset-
trykkeri, der er behjælpelig med layout
og tekstning.

Pris: efter opgave.

Forlag

I forbindelse med eget trykkeri har
Dansk Jernbanearkiv grundlag et for-
lag, der udgiver skrifter for jernbane-
interesserede.

Foreløbig består forlagets produktion
af tre skrifter:

Omlitreringsliste 1949 over SFJ-mate-
riel, samt to tegningssæt. Af disse viser
nr. 860-001 H0-tegninger af et komplet
DSB-persontog anno 1972 (Mz-Ab-Bd-B).
Tegningssæt nr. 860-002 gengiver i H0
et moderne DSB-lyntog (Ma-Am-Br/Bm-
Bs).

Pris:

omlitreringslisten kr. 5,00
tegningsset pr. stk. kr. 10,00

Fremtiden

Dansk Jernbanearkiv tænker på frem-
tiden. Ønsket er her at kunne udgive et
storværk:

*Det rullende materiel
ved*

*Danske Statsbaner
i tiden fra 1892 til i dag*

Værket er tænkt udgivet i flere bind
således:

Bind 1: godsvogne
Bind 2: specialgodsvogne
Bind 3: privatejede godsvogne
Bind 4: personvogne
Bind 5: post- og rejsegodsvogne
Bind 6: trækraft

samt diverse supplementer.

Bind 1 er under udarbejdelse, det vil
blive på ca. 250 sider med 150-200 teg-
ninger i H0. Teksten vil give oplysning-
er om ombygninger, omlitreringer, ud-
rangeringer m.m. Endvidere vil hvert
bind blive stærkt krydret med fotogra-
fier.

Pris pr. bind (begynd hellere at spare
sammen) ca. kr. 100,00.

Oplysninger m. v.

Ønsker man nærmere oplysning om
Dansk Jernbanearkivs virke og dets til-
bud, fremsættes sådanne ønsker skrift-
ligt (bilagt svarporto) til arkivets adre-
se, der er nævnt i artiklens indledning.

I svaret fra arkivet opgives evt. be-
stillingsnumre på tegninger hhv. foto-
grafier.

Det bemærkelsesværdige ved Dansk
Jernbanearkiv er i øvrigt, at dets op-
rindelse, grundlæggelse, indhold af op-
lysninger, samt samling af tegninger og
fotos, den daglige funktion og ledelse
skyldes en enkelt mands gode indsats
og store interesse.

Denne enkelte mand er Per Topp
Nielsen, der allerede som ung skoleelev
satte sin fritid i system, et system der
som nævnt har givet overraskende store
resultater.

J. B. Dyrkilde.

FOTOHOBBY

Har De aldrig prøvet at fotografere under vandet

Undervandsverdenen består af mange
forskellige slags verdener. Nogle er dy-
be og mørke og fjendtlige over for
mennesker – men der findes også en
verden »lige under overfladen« ned til
omkring 20 fods dybde, et solbeskinnet
landskab med stærke farver, med liv
og bevægelse, et sted, der er nemt at
besøge og glæde sig over.

Og der er undervandsfotograferin-
gens to verdener. Den ene af dem nød-
vendiggør et solidt kamerahus, bygget
til at modstå et tryk på tusinder af
pund pr. kvadrattomme, hvor det er

Horsens

Vor dækekspert er ...

Stort udvalg i radial- og diagonaldæk
samt helgummierede tyske slidbane-
dæk – hjulafbalancering og dækafret-
ning på moderne apparatur.
NB. Specialrabat til etatens folk

Skanderborg

Tandlæge

PER KRÜGER

Tandlæge Haagens Eftf.

Adelgade 128 . Skanderborg

Telefon 52 00 76

Konsultation efter aftale

nødvendigt at have lysanlæg med kab-
ler op til generatorer på overfladen,
selvdrevne lysfartøjer samt kameraud-
styrede undervandsbåde. Men i den
anden verden behøver De bare sætte
Deres kamera ind i et vandtæt hus,
måske også putte nogle flashlys i lom-
men og så springe i vandet.

Paul Brudza, en amerikaner, er en
ægte borger med indfødsret i disse un-
dervandsverdener. Han blev født i det
nordlige Amerika og flyttede til Flori-
da så snart han kunne komme til det,
da han havde større mulighed for at
dyrke sin dykning der. En dag tog han
et 35 mm kamera med ned og siden da
har han været fuldstændig »neddykket«
i undervandsverdenen.

Brudza har opbygget en god forret-
ning på grundlag af sin kærlighed til
havet – idet han fremstiller kamera-
huse og andet tilbehør til undervands-
fotografering på forskellige dybder.
Hans række af produkter omfatter helt
professionelt udstyr, som bruges i vi-
denskaben og industrien. Han er en

MALERFIRMA

SJØREEN & CO. A/S

Jens Baggesensvej 41 . Århus

Telefon (06) 16 56 33

Lauges Herremagasin

Specialforretning for arbejdstøj

Banegårdsplads 18 – Århus – Tlf. 12 94 96

Fredericia

Det betaler sig at købe ind hos ...

E-K MARKED

Vesterbrogade 30 . Fredericia
Telefon 92 63 24

Besøg specialforretningen
indenfor radio, TV, båndoptagere samt
radiotelefon

Vesterbrogade 46 - Fredericia
Telefon 92 05 18

Når det gælder sy- og strikkemaskiner
går man til ...

Prinsessegade 35 . Fredericia
Telefon 92 58 06

Gør en god handel -
De er i centrum hos ...

Vendersgade 18 - Fredericia
Telefon 92 34 68
Kjoler - Konfektion

KETTYS BLOMSTER & KERAMIK

Hjørnet af Danmarksgade/Bjerggade
Fredericia . Tlf. 92 04 39

Alt i krans - Eget kransbinderi
Alt ordnes vedrørende begravelser
Leverandør til Statsbanerne

VESTERBROS CAFETERIA

ved Henry Gadegård

Vesterbrogade 31 . Fredericia
Telefon 92 26 63

Pølser - Hotdogs - Små varme retter
is - sodavand - æbleskiver samt kaffe
med brød - smørrebrød
Åbent fra kl. 8-24

TV HUSET

Vasegården . Fredericia . Tlf. 92 44 68
Stort udvalg indenfor RADIO - TV -
BÅNDOPTAGERE - KASSETTESYSTEM
samt de mere avancerede systemer

Malerfirmaet

P. JENSEN & SØN

Norgesgade 14 - Fredericia. Tlf. 924626
Udfører arbejder for DSB

Briller køber vi hos ...

BRILLE CENTRUM

Danmarksgade 20
7000 FREDERICIA-Tlf. (05)924630

Centret for moderne optik

DELIKATESSEN

ved Joan og Leif Damgaard (ny indeh.)
Havepladsvej . Fredericia
Telefon 92 25 08

Alt i hjemmelavede specialiteter
samt 1. kl.s kød - flæsk
NB. Bestilling modtages gerne indtil kl.
18, på selskabssmørrebrød eller vor dej-
lige platte, som vi efter ønske bringer
til Dem.

Vi handler i

MEJERIUDSALGET

ved M. L. Sørensen

Vesterbrogade 44, Fredericia, tlf. 921035
Alt i 1. kl.s mejeriprodukter, kolonial-
varer, ol, sodavand og tobaksvarer

Stedet, hvor man køber
MODERNE BOLIGTEXTILER

GARDIN HJØRNET

ved E. D. Madsen

Danmarksgade 6 - Fredericia
Telefon 92 73 83

Vi tager mål - klipper - syr og mon-
terer for Dem

Vi kører til

TEXACO SERVICE

ved Einar Jensen

Vejlevej - Fredericia - Telf. 92 58 48
Benzin, olie, vask, smøring samt
autoudstyr - Quick-service udføres
Åbent kl. 7-23 - søndag kl. 8-23

Portrætfoto - Barnefoto - Brudfoto
så gå til ...

ANNE GRAMS EFTF.

ved Ludvig Dittmann

Fredericia - Telefon 92 08 38

Det store udvalg i kjoler, bluser
og nederdele finder man hos

ELSE'S KJOLER

Vesterbrogade 48 . Fredericia
Telefon 92 21 43

Kvalitetsvarer til absolutte bundpriser

Ind til

ESSO SERVICE

ved E. Haudrum

Vejlevej - Fredericia - Tlf. 92 55 60
Benzin, olie, vask, smøring, autorepara-
tioner samt Quick-service udføres
Undervognsrensning og -behandling

Følg »Gulfstrømmen« til

GULF SERVICE

ved Ib Kristensen

Vejlevej - Fredericia - Tlf. 92 55 25
Benzin - Olie - Vask - Smøring samt
autoudstyr. - Quick-service samt auto-
reparationer udføres med faglig garanti

F. D. VASK

Vendersgade 63 . Fredericia
Telefon 92 11 55

Nummeret for moderne tøjhygiejne
Såvel vask som kemisk rens og pres
NB. Vi henter og bringer gerne

Velkommen i ...

SVENDS BOLIGCENTER 4/5
Vejlevej 101, Fredericia. Tlf. 92 66 66
Kvalitetsmøbler og tæpper i stort udv.

Det største udvalg i det SMARTESTE
BØRNETØJ finder vi hos

Stedet, hvor mandfolk handler ...

RASK-TØJ

til far og søn ...

Vestcentret - Telefon (05) 92 73 45
7000 Fredericia

Gå i klædeskabet, når det gælder
kvalitetsvarer til fornuftige priser ...

KLÆDESKABET

Fredericia Vestcenter - Telefon 927310
- det store tekstilvarerhus i Vestcenter

BRUGSKUNST

Gothersgade 45 - Fredericia
Telefon 92 74 80

Brundza mener, at amatører har tendens til at overvurdere problemerne ved undervandsfotografering. Han har en grund dertil. Der har været en kæmpe stor interesse for udforskning af havene hos de forskellige nationer og forretningsvirksomheder. Dette er for en stor del motiveret af, at man har opdaget, at havet er et spisekammer med et større lager og et langt rigere skatkammer end jorden, og af den voksende forståelse af, at vi skal til at gøre brug deraf. Der tales om undervandsbåde, som kan operere på 20.000 fods dybde, om samfund, anbragt på havets bund i vandtætte omgivelser med ilt-atmosfære. Tilbehøret til denne slags havforskning omfatter dragter, fartøjer og instrumenter, som ligner de, der bruges ved rumforskning. Den ikke-professionelle kan let få det indtryk, at undervandsopdagelse i almindelighed og undervandsfotografering i særdeleshed er en af disse specielle pionerarbejder i det 20. århundrede, der som rumrejser kun er mulig for store organisationer med alle hjælpemidler til deres rådighed.

Som bevis for det modsatte tilbyder Brundza en serie vandtætte huse til hele rækken af Kodak Instamatic kameraer. At bruge dem i vandet er i det væsentlige lige så let som på land – man sigter og trykker på en knap. Der er kun en forskel, når man skal sætte film i eller tage den ud, må man op til overfladen. Et andet Brundza product er en indretning, som gør det muligt at bruge flashlys under vandet. Ikke fordi De altid behøver bruge flashlys, idet man sædvanligvis kan fotografere på indtil 20 fods dybde med det lys der forefindes, og det er mange gange det bedste. Men flashlys er meget praktisk når man fotograferer under vandet om natten.

Den eneste virkelige forskel ligger i teknikken. Havet virker som en kæmpelinse, der bryder lysstrålerne og får genstandene til at synes tættere på. Det skærer også synsfelterne ned, hvilket betyder, at man – som en tommelfingerregel – skal tage de fleste billeder tættere på. Selv om man må tage disse

Alt til FOTO – KINO
samt TILBEHØR ...

ALLÉ-FOTO

ved Gert Tranholm
Allégade 29 . Horsens . Telf. 62 18 01
Atelier samt fotohandel

Det store udvalg i FOTOUDSTYR samt
TILBEHØR finder man hos ...

FOTO CENTRET

Danmarksgade 17 – Frederikshavn
Telefon 42 57 67
NB. Bliv medlem af den lokale fotoklub

Det moderne fotoatelier

»ULRIK FOTO«

Smedegade 54-56, Horsens. Tlf. 61 01 83
Brudfoto – Portrætfoto samt børnefoto
i specielt BØRNELEGESTUE-ATELIER
Mode samt tekniske fotos i sort/hvid
og farve

virksomheder i betragtning, resulterer de ofte i fængslende surrealistiske effekter. Havet er på sin vis mere fotogen end landjorden.

Knud Sidal.
(fortsættes)

PERSONALIA

Ny formand for DPF

På Privatbanefunktionærernes Forbunds delegeretmøde er trafikeksp. E. Bennetsen, Skagen, valgt til formand for forbundet i stedet for togfører Bruno Jørgensen, Nakskov. Den nye formand er tillige forbundets hovedkasserer og ansvarshavende redaktør for forbundets medlemsblad »Dansk Privatbanebled«.

DØDSFALD

Rettelse

Ved en ombyrderfejl i majnummeret var stfs. G. O. Randrup beklageligt anbragt under dødsfald i stedet for under

afsked e. ansøgning. Stfs. G. O. Randrup, 56, Haderslev By, er afskediget på grund af svagelighed.

Lokofører R. M. Jensen,
fh. mdt Kbhvn Gb, 89.
Stfs. C. Løwe Jensen,
fh. TKVJ Gesten 1917-57, 89.
Rangermester L. Sørensen,
fh. Kbhvn Gb, 87.
Lokofører J. P. M. Laursen,
fh. Esbjerg, 86.
Lokofører O. G. D. Larsen,
fh. Padborg, 81.
Stationsmst. H. V. Larsen,
Lyngbyvej st. 1948-62, 82.
Togfører H. O. Rindtoft,
fh. Kbhvn. H, 81.
Togfører R. C. Rasmussen,
fh. Kbhvn. H., 81.
Lokofører H. Hansen (Vejle)
fh. mdt Kbhvn Gb, 79.
Lokofører P. K. J. Romme,
fh. mdt. Kbhvn Gb, 78.
Overportør Iver Andersen,
fh. Lunderskov, 78.
Lokofører A. K. A. Berg,
fh. Esbjerg, 77.
Togfører N. A. Nielsen,
fh. Kbhvn H, 76.
Lokofører S. A. Rasmussen,
Fredericia, 66.
O.baneformand C. H. F. Hermann,
Fredericia, 64.
Lokofører H. G. Lauridsen,
Ddt Kalundborg, 62.
Lokofører N. O. V. Pedersen,
fh. ddt Struer, 58.
O.baneformand H. K. F. Findorf,
fh. Pjedsted, 56.
Rutebilchauffør J. P. D. Hansen,
rutebiltj. Valby, 47.

BOGHJØRNET

Fremads Folkebibliotek

Douglas Warner:

KNIVEN I RYGGEN

På dansk ved Otto Jacobsen.

Omslag: C. Vang Petersen.

RICA autodele

ROSENGADE 28, 8000 ÅRHUS C TELEFON 06-131433*

Specialforretningen med komplet lager

i Elco karrosseridele, skærme

lyddæmpersystemer samt NGK tændrør

Skænk vin – skænk glæde fra

Viborg VINHANDEL

Sct. Mathiasgade 34 . 8800 Viborg . Telefon (06) 62 78 08

Deres specialforretning i vin og spiritus

Fredericia

FREDERICIA UDLEJNING

ved Jens P. Olsen

Kongensgade 20 . Fredericia

Telefon 92 48 80

Alt i maskin- og håndværktøj – Taljer –
Donkrafte – Stiger – Havefræsere m. m.
Til afdækning har vi såvel nye som
brugte presenninger

»Køb kun det bedste – det gør vi«

L. P. RASMUSSENS EFTF.

ved Eigil Jensen

Vesterbrogade 32 . Fredericia

Telefon 92 07 69

1. kl.s kød, flæsk

samt hjemmelavet pålæg

Køb brød med hjem til kaffen

DOLSGAARDS EFTF.

ved Jacob Toft

Nørrebrogade 26 – Fredericia

Telefon 92 19 21

1. kl.s lækkert brød og kager

Ind til ...

ESSO SERVICENTER

ved C. H. Marcussen

Treldevej 34 – Fredericia – Tlf. 92 51 51

Benzin, olie, vask, smøring, autoudstyr
Autoreparationer udføres med faglig
garanti

Vejle

Følg GULF-strømmen til

GULF service

ved E. Pedersen

Dæmningen 12 . Vejle . Tlf. 82 08 04

benzin – olie – vask – smøring

Stort udvalg i autotilbehør

Stedet for moderne hårpleje ...

Salon MADEMOISELLE

ved Anna Schmidt

Skovgade 25 . Toftebo . Tlf. 82 53 63

Speciale: Hårtoppe og parykker

NB. Lukket hver tirsdag

SPECIALFORRETNINGEN
med det førende udvalg ...

OSTEHYLDEN

ved P. Poulsen

Vestergade 33 – Vejle – Telf. 83 04 97

Alt i 1. kl.s vellagrede oste. – Stort
udvalg i udenlandske DESSERTOSTE

Vejle

Ind til ...

INDBO

Hvass' Eftf.

Grønnegade 12 . Vejle . Tlf. 82 01 77

Herning

Når det gælder symaskiner – støv-
sugere og strikkemaskiner, går man til
fagmanden ...

ved S. Godballe

Vestergade 14 – Herning – Tlf. 12 22 51

Demonstration i hjemmet uden forb.

Vi handler i specialforretningen
med det førende udvalg ...

RAGNER SPORT

Bredgade 38 – Herning – Tlf. 22 15 15

Alt i sportsartikler

Vær prisbevidst – tank op hos ...

UNO-X SERVICE

Østergade – Herning Telf. 12 87 31

Benzin – olie – dæk – batteriservice

Stort udvalg i autoudstyr

Vi handler i ...

BREDGADES KIOSK

ved Yrsa og Jørgen Josiassen

Bredgade 14 . Herning . Tlf. 12 03 52

Udenlandske tidsskrifter – aviser –
uge- og månedsblade samt stort
udvalg i billigbøger – telegrammer
– papirartikler

Vi handler med fordel hos ...

KRISTENT BOGCENTER

Silkeborgvej 12 . Herning . Tlf. 12 53 85

Alt i religiøs litteratur – plader

båndkassetter samt nodehæfter

MODE-snit og kvalitet

– så gå til ...

BRANDENBURGS HERRESALON

Fonnesbechsgade . Herning

Telefon 22 12 20

Alt indenfor moderne hårpleje

Herning

Nyd en god kop kaffe
mens De venter

RUTEBILSTATIONENS KIOSK OG CAFETERIA

ved Henry Pedersen . Herning

Aviser – tobak – chokolade – pølser

Hot-dogs

Vi handler i ...

MEJERIUDSALGET

ved Agaard Olesen

Søndergade 34, Herning. Tlf. 12 06 77

1. kl.s mejeriprodukter – lækkert brød
og kager, kolonialvarer samt øl og vand

Forkort rejsen

med en lommeroman fra

NØRREPORT KIOSK

ved Johs. Nielsen

H. C. Ørstedesvej 42 . Herning

Telefon 12 17 18

Aviser – uge- og månedsblade

samt papirartikler

TERMORUDER – BLYRUDER –
INDDRAMNING ...

Glarmester Ole Ardal Simonsen

Ny Mollevej 5 . Herning

Telefon 22 11 70

Termoruder i standardmål

haves på lager

Åbningstilbud: Blyruder ÷ 10% rabat

Ikast

Skænk vin – skænk glæde fra ...

»VINSTOKKEN«

ved Peter Hansen

Strøget 8 . Ikast . Tlf. 15 13 66

Specialforretningen med det førende

udvalg. – Aut. tipsforhandling

Kjellerup

Hvorfor give mere – når De kan få
HØJ KVALITET til en LAV PRIS ...

FYRINGSOLIE

Telefon (06) 66 70 96

Ester Hansen . Demstrup . Kjellerup

191 sider. Kr. 19,75. Ib. 24,75.

I abonn. kr. 17,75. Ib. 21,75

Fremads Folkebibliotek/Bogringen

Douglas Warner, som tidligere har fået udgivet »en nøgenmodels død« på dansk, har som journalist et indgående kendskab til samfundets vrangside og har, udover sine internationalt kendte kriminalromaner, været medforfatter af en sociologisk analyse af Londons underverden. Disse kvalifikationer kunne forlede den ukyndige til at tro, at Douglas Warner også i sine kriminalromaner lader den kølige analyse dominere over den elementære spænding – har man imidlertid læst »Kniven i Ryggen«, er man grundigt blevet revet ud af den vildfarelse.

»Kniven i Ryggen« udkom første gang på dansk i 1964, men foreligger nu i en ny og billig udgave i Fremads Folkebibliotek/Bogringen.

En række mord på prostituerede skaber opstandelse i London og stemningen nærmer sig panik efterhånden som ofrenes antal øges. Kriminalkommisær David Wyndhams syn på prostituerede er så fordomsfuld, som man kan forvente af en ætling af victoriatidens England. Arrogant overlader han arbejdet med opklaringen af de første mord til en underordnet, for selv at kaste sig over nogle ufarlige smykketyverier fra societydamer.

Det er ikke blot en usædvanligt spændende historie om mord og deres »opklaring«, men i lige så høj grad en beskrivelse af mennesker i konflikt-situationer, deres angst og panik når de føler sig trængt. Som læser fastholdes man af bogens næsten uhyggelige konsekvens – er dette ikke virkelighed, så kunne det være det. Da Londons prostituerede mod bogens slutning tager sagen i egne, beslutsomme hænder, kan resultatet kun blive et – det ville være en skam her at afsløre, hvad der sker.

Hammond Innes

VULKANØEN

Hammond Innes har forlængst befæstet sit ry som forfatter af underholdningsromaner af kvalitet. Bøger

– og bøgerne kan De se uden forbindelse hos...

Karl Andersens Boghandel
ved Niels Chr. Green
Østergade 12 . Struer . Tlf. 85 00 13

som »Ødemarkens hemmelighed«, »SOS fra Sydkorset«, »Kampen om Mary Deare« og »Landet Gud gav Kain«, der alle er blevet vældige publikumssuccesser, lader ingen i tvivl herom.

Med »Vulkanøen«, der er udkommet i Fremads Folkebibliotek/Bogringen, vil Hammond Innes' ry ikke få noget knæk – her er spænding, dramatik og fin underholdning for alle pengene.

Strode-dynastiet er i vanskeligheder, fremmede finansinteresser søger at skaffe sig indflydelse i det traditionsrige familieforetagende.

Langt inde i Det indiske Ocean sker der ting, der på sælsom vis hænger sammen med begivenheder på den anden side af jordkloden. En ny ø er under et vulkanudbrud dukket op af havet – øen viser sig at bestå af rige mangan-lejer. Beslutsomme og begærlige mænd kæmper med tiden – og hinanden, for at opnå kontrol med de nye rigdomme.

Intrigerne er både spændende og realistiske. Forfatteren kender sin tid – selvstændighedstanker på selv fjerne og isolerede steder af jordkloden er et andet realistisk moment i denne velskrevne historie – de tusind tråde knyttes elegant til et net af stor styrke og logik.

Lindhardt & Ringhof Forlag

Erik Thygesen
OM KØB OG SALG
AF ARBEJDSKRAFT
173 sider. Kr. 28,00.

Som tjenestemand er det vel ikke så ofte der tænkes over problemet »Køb og salg af arbejdskraft«. Men netop derfor kan det være interessant at sætte sig ind i den baggrund der på arbejdsmarkedet hedder tilbud og efter-

Kolding

»Bag den gode smag«

**KLOSTERGADES
HJEMMEBAGERI**

ved Ove Hansen

Klostergade 6 . Kolding . Tlf. 52 39 90

Specialitet:

Alt i formkager – sønderjysk rugbrød

ind til...

ESSO Taverna og servicenter

ved Tage Olesen

Haderslevvej 211 . Kolding . Tlf. 52 10 65

Benzin – olie – vask – smøring

– autoudstyr – Quick service

samt auroreparationer udføres

Esbjerg

Esbjerg og Omegns

Sparekasse

Esbjerg

Den bedste service får vi hos...

ESSO service

ved mekaniker Henning Petersen

Strandby Kirkevej 216 . Esbjerg

Telefon 13 41 02

Stort udvalg i autoudstyr samt tilbehør
1. kl.s autoreparationer og pladearbejde
udføres med faglig garanti til rimelige
priser

spørgsel efter arbejdsvillige hænder. – Erik Thygesen behandler dette problem på en levende og letfattelig måde, der giver oplysning om mange interessante aspekter i dette store og væsentlige område indenfor samfundsstrukturen. Et afsnit er helliget personaleproblemer ved DSB, hvor bl. a. en banemester – en trafikekspedient – en banebetjent samt en togfører har lejlighed til at udtale sig kritisk under anonymitetens

husholdningsgas
autogas
industrigas

8220 BRABRAND . TELEFON (06) 26 04 00

LØGSTØR – VEJEN – ODENSE – NÆSTVED

-tal med

det betaler sig...

Ålborg

NORVIN & LARSEN

Entreprenører
Entreprenorgården
Guldbæk pr. Godthåb
Telefon (08) 38 52 55
udfører arbejde for DS

Ind til

SERVICENTER

ved Ib Simonsen
Jyllandsgade 22 – Ålborg – Tlf. 13 90 50
Stort udvalg i autoudstyr
Spec.: Quick service samt kuliltetest
udføres
Autoudlejning af nye Volvo – VW

Dyrevenner glæd jer ...

LYKKES DYREHANDEL

ved Mona og Benny Lykke
Kastetvej 15 . Ålborg . Tlf. 13 14 75
Ålborgs største udvalg i fugle,
fisk og planter m.m.
Vil De gøre lykke, så kig ind ...

Skal De bygge nyt – omforandre
– så

MASKINSNEDKERI OG LISTEFABRIK

ved Eyvind Knudsen
Snedkergården . Absalonsgade 26
Ålborg . Telefon 12 04 34
Detailsalg af plader høvlet træ
samt lister. Detail en gros

Vor leverandør

Electrolux Støvsuger Center

Prinsensgade 40 – Ålborg – Tlf. 13 38 75
Stort udvalg i de anerkendte mærker
Specialværksted for Electrolux
1. kl.s reparationer udføres

Udfyld ventetiden – benyt de moderne
Herre- og Damesaloner på

Sygehus Nord – Sygehus Syd
Tlf. 12 87 55 Tlf. 13 37 07

1. kl.s moderne hårpleje udføres med
garanti for omhyggelig og reel
behandling

Forkort rejsen
med en lommeroman fra ...

RUTEBILSTATIONENS KIOSK
J. F. Kennedys Plads . Ålborg
Telefon 12 33 41

Aviser – uge- og månedsblade

HUNDEHUSET

ved Conni Elsberg
Søndergade 17 . Ålborg . Tlf. 13 32 30
1. kl.s professionel klipning – trimning
– frisering af alle racer
Specialfoder – Specialartikler
Fast dyrlæge-tilsyn

Vi handler med fordel hos ...

HAGSTRØM MUSIK

ved Willy Berg
Prinsensgade 38 . Ålborg
Telefon 13 29 01

Stort udvalg i MUSIKINSTRUMENTER
samt TILBEHØR

Årstidens blomster, buketter, krans
og dekorationer køber vi hos

SVENDS BLOMSTER

Borgergade 26 – Ålborg – Tlf. 13 29 35
Alt i frisk frugt og grønt

Specialforretningen med det førende
udvalg i boligtextiler

MAX tæpper og gardiner

Vesterbro 33 – Ålborg – Tlf. 13 33 55
NB. Vi tager mål – syr og opsætter
for Dem

Nørresundby

Specialforretningen med
det førende udvalg i
KJOLER – NEDERDELE –
STRIKVARER – SLACKS

DOMINA

Gågaden 7 . Nørresundby – Tlf. 17 24 05

Den elegante og moderne hårpleje
så gå til

»MINI-SALONEN«

ved Marna Petersen
Stationsvej 35, Nørresundby. Tlf. 171010

Klipning er grundlaget for enhver
frisure – og her er vi suveræne

JØRGEN ARILDSEN

Salon »Regina«
Brotorvet 1, Nørresundby. Tlf. 17 20 73

Hjørring

Vi handler i ...

DET BLAA HJØRNE
Jernbanegade 27 . Hjørring
Telefon 92 06 20

Kolonial – Vin – Tobak – Konserver
Bedst og billigst

Vær moderigtig klædt
– i tøj fra ...

BARBA-RELLA

Østergade 54 . Hjørring
Telefon 92 48 50

»Bag den gode smag«

KURT CARLSENS BAGERI

(Dinesens Eftf.)
Østergade 50 . Hjørring . Tlf. 92 47 27
1. kl.s lækkert brød og kager
Bestillinger modtages gerne

De bedste tilbud får man hos

SYMASKINEIMPORTEN

ROYAL-CONSUL

ved Kaj Skinhøj
Jernbanegade 7, Hjørring. Tlf. 92 29 16

BLYRUDER, TERMORUDER samt
BILLEDINDRAMNING – så gå til ...

GLARMESTER LARSEN

Jernbanegade 13, Hjørring . Tlf. 92 44 34
Såvel nybyg som reparationer udføres

Frederikshavn

Alt ordnes ved begravelser og
ligbrænding

Frederikshavns Bedemandforretning

ved Elisabeth Jepsen
Nørregade 2 – Telefon 42 28 19
eller Møbelgården (Børge Olsen)
Telefon 42 37 09
Egen rustvogn. Aft. kan træffes i hj.

Følg GULFSTRØMMEN til ...

GULF service

ved Jørgen Petersen
Barfredsvej 30 . Frederikshavn
Telefon 42 35 80
Benzin – Olie – Vask – Smøring
Autoudstyr
Quick-service udføres

dække. Det er god og lærerig læsning for de medansatte, der følger med i rationaliseringsbestrebelse og strukturændringer indenfor etaten. Erik Thygesens bog anbefales på det varmeste.

Gyldendal

Gyldendals Danmarkskort
128 sider. Kr. 49,75.

Her i maj, med tanke på turistsæsonen, har Gyldendal udsendt et Danmarkskort i lækker udførelse og til overkommelig pris. Kortet er i størrelse 1:250.000 og er på alle punkter let overskueligt bl. a. med udstrakt anvendelse af signaturforklaringer. Kortene er udført i seks farver på 42 sider, og desuden er der 30 by-gennemkørselskort. Naturskønne veje er særlig markeret, og der er taget hensyn til badestrande, campingpladser, kroer og møteller m. v.

En udmærket ting er afsnittet om værdigheder, hvor der på kort og koncentreret måde gives oplysning om det nødvendige turisten bør vide om Danmarks kulturminde. Dette afsnit, samt signaturforklaringen er forfattet på dansk, engelsk og tysk.

v. j.

Die Rhätische Bahn

180 sider, ill. Ca. kr. 100,00.

Orell Füssli Verlag,

Nüscherstrasse 22, CH-8022 Zürich

Denne dejlige bog med ikke mindre end 255 sort-hvide og otte farve illustrationer fortæller om en bane, som går gennem et smukt og særpræget landskab. Bogen bliver på en gang en dejlig turistvejleder og jernbanehåndbog, der giver lyst og mulighed for at finde, hvad der er værd at se, og bagefter et rejseminde både jernbane- og turistmæssigt.

Det store format giver rige muligheder for gode illustrationer, og det er da også bogens stærkeste side.

Allerlei am Weg ich fanf

224 sider, ill. Ca. kr. 40,00.

Wildfrüchte

124 sider, ill. Ca. kr. 14,00.

Landbuch-Verlag GmbH,

Postfach 160, D-3 Hannover.

Bogen om dyr er fotos af dyr fundet tilfældigt langs en naturvandrers vej. Møder har givet en lang serie dejlige fotos og anledning til at fortælle historien om de forskellige dyr. Bogen har i øvrigt tidligere været omtalt i *Jernbane-Bladet*, men det bliver den jo ikke dårligere af.

Frugt-bogen er interessant derigenem, at den fortæller en masse om de forskellige frugter, vi kan finde på vor vandring i skov og langs vej. Det er morsomt at konstatere, at der er uhyre lighed mellem tyske og danske navne. Se blot her: Himbeere, Brombeere, Blaubeere, Walderdbeere, Bergahorn.

British Railways Locomotives 1948-1950

100 sider, ill. Ca. kr. 24,00.

Ian Allan Ltd., Terminal House,
Shepperton, Surrey.

Der er vel nok omtrent den sidste æra for damploko. Derfor er historien interessant omend bogen er opbygget som en lang kronologisk opstilling af serienumre og tekniske detaljer, en bog, der i allerhøjeste grad taler til specialisten mere end til den almindelige entusiast. Men der er dog en lang serie dejlige fotos, og dem kan vi under alle omstændigheder glæde os over.

Deutsche Eisenbahnen:

Typenskizzen und Schnitte 3

72 sider, ill. Ca. kr. 26,00.

Franck'sche Verlagshandlung,
Abt 16, Postfach 640,
D-7000 Stuttgart.

Denne bog behandler udelukkende det rullende materiel fra Königlich Bayerischen Staatseisenbahn og den er delt i tidsintervaller fra 1844 til 1920. Det drejer sig om lokos såvel damp som el og person- og godsvogne. Skitserne er interessante, og de vil kunne give et godt byggegrundlag for alle modelbanefolk. Det er i øvrigt interessant at se, hvor mange lokos der ligner danske modeller, der er uden tvivl stor beslægtning helt nede til det nederste Tyskland.

S 10-1. Geschichte der letzten preussischen Schnellzug- Dampflokomotiven

166 sider, ill. Ca. kr. 70,00.

Franck'sche Verlagshandlung,
Abt 16, Postfach 640,
D-7000 Stuttgart.

Damploko S 10-1 var det vigtigste hurtigtogsloko på de tyske rigsbaner, og de besad en overgang ikke mindre end 209 styk af slagsen. Ikke så lidt af så stort et loko. Det fortæller noget om, hvilket kram dette loko må have været lavet af, og hvilken indsats det har ydet. Karl-Ernst Maedel, bogens forfatter, er vel nok den kendteste loko-historiker, og denne bog lader ikke noget tilbage at ønske i forhold til sine mange kolleger fra samme forfatters hånd.

Vinderup

Høj kvalitet til lav pris . . .

FYRINGSOLIE

Vinderup depot ved A. B. Knudsen
Telefon 44 00 10

- ikke blot olien,
men selve prisen luner . . .

Holstebro

Vi kører til . . .

MEJRPUP MOSEBY
NY AUTO- OG PLADEVÆRKSTED
ved Mogens Kristensen
Holstebro . Telf. 42 65 05

Alt i pladearbejde og motorreparationer udføres på alle vognmærker med faglig garanti.

International Locomotives

192 sider, ill. Ca. kr. 90,00.

The Institution of Mechanical
Engineers, 1 Birdcage Walk,
Westminster, London SW1H 9JJ.

H. M. Le Fleming er en berømt engelsk jernbanemaler. Han er født i 1902 og fik efter skolegang en civilingeniøruddannelse, som han benyttede til at komme ind ved de store jernbaneværksteder i Swindon. Det blev starten til en livslang kærlighed, og denne manifesterede sig bl. a. i en lang serie dejlige malerier af engelske lokos først og fremmest, men også maskiner fra mange andre lande, således vores egen H-maskine. Billederne kan ofte forekomme noget naivistiske, men de er ikke des mindre meget afholdt af de fleste jernbaneelskere, og det er en kærkommen ting at de er blevet samlet på denne måde.

jas.

KLICHEER OFFSETREPRODUKTION RETOUCHER TEGNING
Kultorvet 14 · København K · (01) · 12 62 88

SCT. HANS - JOURNALEN

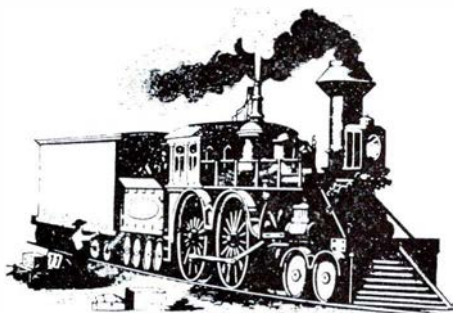
Særlig for abandonerende

Virkeligheden overgår altid fantasien

Fjernskriveren har meddelt:

Turistvognmændene holdt for nylig delegeretmøde i Frederikshavn. På havnepladsen var samtidig en udstilling af de nyeste bustyper, hvoraf flere var forsynet med toiletter.

Med hensyn til evt. besøg på disse møder man et skilt, hvorpå der står: *Pas på i svinget*. Så må man selv finde ud af, hvad der skal forstås dermed.

Opsamlet fra kofangeren

Alle tiders karruseltur

Da jeg i mine unge år en overgang var »tramp« i Amerika og gik i Chicago, havde jeg besluttet at rejse længere ind i landet, og som skik var skulle det selvfølgelig foregå med toget uden billet. Jeg havde fundet ud af, at der på et bestemt klokkeslæt om aftenen gik et godstog fra en nærmere bestemt banegård. Jeg indfandt mig derfor på afrejsedagen på stedet og fandt også en godsvogn, der var egnet til formålet. Bortset fra, at natten var lidt kølig gik turen udmærket, hver gang toget standsede stod jeg af og bankede næverne, og undertiden måtte jeg gemme mig for konduktøren, når han kom i nærheden. Da jeg havde kørt hele natten og det begyndte at blive lyst, var det lige som at landskabet forekom mig noget bekendt, og da man kobled maskinen fra og toget tilsyneladende havde sluttet turen, listede jeg mig derfra, idet jeg på stationsskiltene blev overbevist om, at jeg atter stod ved mit udgangspunkt. Det er vist overflødig at bemærke, at karruselturen havde lært

mig at undersøge banens linieføring inden jeg næste gang rejste uden billet.

Postvæsenets overskud

Tre folketingsmænd sad og drøftede hvorfor det kun er postvæsenet, der giver overskud.

– Det er mig ubegribeligt, begyndte socialdemokraten, at postvæsenet overhovedet kan give overskud. De skal da bruge en masse penge til lønninger og alt det andet. Hvor får de pengene fra. Ganske vist sælger de en masse frimærker, men dem tjener de jo ikke på. Et 10 øres frimærke sælger de for 10 øre, et 30 øres for 30 øre, osv. Det viser, hvor dårlige forretningsfolk de er, når de sælger uden fortjeneste. Oven i købet giver de rabat til forhandlere – rent underskud. Jeg forstår det ikke.

– Jeg forstår det heller ikke, sagde venstremanden. Hver gang portoen skal stige, hamstrer folk frimærker til gammel pris.

– Altsammen rigtigt, svarede den konservative, men forklaringen er såre enkel, husk på, at portoen for et brev på 100 gram koster 90 øre, men det er samme pris på et brev, der vejer mere end 20 gram, så alle de breve, der ikke vejer 100 gram, og det er de fleste, er der faktisk betalt overporto for, og det er der fortjenesten ligger.

Hertil sagde de andre:

– Nå ja, selvfølgelig, at man dog ikke før har tænkt på det.

Forfremmet i alder

Da Jarring – nej, nej, aldeles ikke den mindre heldige fredsstifter i Mellemøsten, men den nyudnævnte forstander i Hobro – aftenen før sin tiltræden indfandt sig på åstedet, kom han slæbende med en stor kuffert.

Efter en sludder med den fungerende ville han gerne til hvile på sit hotel, men kufferten var generende:

– Kan jeg mon ikke lige sætte den ind hos Den Gamle ?

– Den Gamle – det er jo Dem – – – (tableau!).

Sporene skræmmer

– Det er forbudt at gå her i sporet – det koster fem kroner i multt – min gode kone!

– Jamen jeg ejer ikke penge!

– Så må De sidde dem af!

– Jamen, da vel ikke her, hvor der kører tog?

Vokskabinetet skal fornyes

da det ikke rummede ret mange af samfundets bærende historiske figurer. Så må hun da med, den rigtig gode, gamle og giftige svigermor. Tænk, hvad hun har båret – ja, hele vittighedskulturen gennem flere slægtled.

Nutidens unge mænd aner ikke, hvad de er gået glip af – eller sluppet for, ligesom de heller aldrig har nogen reel forestilling om, hvorfor deres forfædre egentlig kun i sjældne tilfælde blev ret gamle.

Ikke helt oplagt

– Tror du muslimerne i Århus også får en moske?

– Tjah – måske – måske ikke moske!

En tvivlsom tvivler

– Du – Jens – som er så kritisk, du må da indrømme, at hende derhenne er både høj, flot, slank og statelig!

– Tjah – hun er jo nok langbenet – og det er vel ægte – men hele resten kan da godt være både påtaget og forlorent!

Historie kan være flere ting

– Jeg er professor i historie!

– Hvor morsomt, lad os få en af dem.

Hos psykiateren

– Min mand tror, han er en hest. De må gøre noget for ham.

– Jeg skal prøve hvad jeg kan gøre, men det bliver nok lidt kostbart.

– Det betyder ikke så meget, han har allerede vundet fire løb på travbanen!

Journalskrivning

– Er der brok i Deres familie?

– Tjah, i en større familie er der jo af og til lidt ballade!

Internationalt

Danskeren: – Hvorfor har I et søfartsmuseum? I har jo ikke noget vand.

Schweizeren: – Hvorfor har I et finansministerium? I har jo ingen penge.

– og så var der tandlægen, der gik til biddet.

Randers

Det store udvalg i kvalitets- og stilmøbler finder man hos ...

TIMM MØBLER

Hj. af Nygade/Rosengade . Randers
Telefon 42 06 54

Speciale: Alt i syrebehandlet eg

Jernbanens vognmand

M. O. MARKUSSENS EFTF.

ved Knud Thomsen

Godsekspektionen - Randers

Telefon 42 05 80

Følg GULFSTRØMMEN til ...

GULF service

ved R. Sollok Mortensen

Strømmen 26 . Randers . Telf. 42 30 04

Benzin - Olieskift - Smøring

Autoudstyr - Quick-vask

Autoreparationer udføres

Ind til ...

ESSO SERVICENTER

ved Kurt Jørgensen

Århusvej 96 - Randers - Tlf. 42 32 63

Benzin - olie - vask - smøring - auto-

udstyr - Quick-service udføres - Selv-

vask i automat eller egne båse

Den personlige gave finder De hos ...

EIGIL NØHR

GULD - JUVELER

Rådhusstræde 6, Randers. Tlf. 43 33 10

NB. Håndarbejde fremstillet på eget værksted

Vi handler i ...

Konfekturforretningen

ved Søren Bach Sørensen

Vestergade 42 - Randers - Tlf. 43 48 05

Stort udvalg i chokolade og konfektur

samt 1. kl.s lækkert brød og kager

Åbent til kl. 21

Brødet til kaffen køber vi hos

Vesterbros Wienerbageri

ved K. E. Nielsen

Sennelsgade 6, Randers, tlf. 42 05 38

Alt i 1. kl.s lækkert brød og kager

MODE - SNIT - KVALITET

.... så gå til

SALON METHEA

ved Aase Niebuhr

Søren Møllersgade 9 B - Randers

Telefon 43 23 08

Vort speciale: Hårtoppe - Fletninger
samt parykker

Tank op hos ...

MOBIL SERVICE

ved Kristian Lauest

Aarhusvej 79 - Randers - Tlf. 42 97 56

Stort udvalg i autoudstyr. Dæk- og

batteriservice samt quick-service udf.

NB. Husk kiosken med chokolade, is

tobaksvarer og blade

Viborg

NY TANDTEKNIK!

INGER GRØN NIELSEN

eksam. tandtekniker

Samsovej 1 . Viborg . Telf. 62 45 30

Konsultation kl. 9-17. Lørdag lukket

Når det gælder RADIO - TV

BÅNDOPTAGERE - så gå til

R A D I O .
S P E C I A
L I S T E N

ved Leif Frydendahl

Ll. Sct. Hansgade 12 . Viborg

Telefon 62 04 06

Stort udvalg i de førende mærker ...

SALG - SERVICE - REPARATION

Vi handler i ...

KLOSTERVÆNGETS BAGERI

ved Birgith og Erik Hansen

Klostervænget . Viborg . Telf. 62 30 40

1. kl.s lækkert brød og kager

Bestillinger modtages gerne

Mathiasgades Konditori

og Bageri

ved Inge Andersen

Sct. Mathiasgade 28, Viborg, tlf. 620811

1. kl.s lækkert brød og kager

Bestillinger modtages gerne

Struer

Vor leverandør ...

Købmand O. NØRGAARDS EFTF.

Jørgen Larsen

Vestergade 26 . Struer . Telf. 85 02 78

1. kl.s kolonial - konserves - vine

- spirituosa samt tobaksvarer

DÆK DEM IND HOS BÆK

STRUER SLIDBANEFABRIK

ved Villy Bæk

Strandvejen 51 Struer . Telf. 85 02 90

Slidbanedæk og nye dæk i alle stør.

Gratis montering og afbalancering

Struer

THAYSENS EFTF.

E. GRAVERSEN

Hjermvej 3, B & O-byen, Struer

Telefon 85 04 04

Vin . Konserves . Kolonial . Dybfrost

samt alt i årstidens friske

FRUGT og GRØNT

Søndergades BP service

ved mekaniker Erik Christensen

Søndergade 31-33 . Struer . Tlf. 85 14 60

Benzin - olie - vask - autoudstyr

Quick-service samt reparationer ud-

føres. Spec.: Hjulafbalancering og

autotest på moderne apparatur ...

fotograf
poul nygaard
ØSTERGADE 32 · STRUER · 07-852785

Fotografering af: Børn - Brudepar

Portrætter - Tekniske fotos i

sort/hvid og farve

Holstebro

Stedet for moderne hårpleje ...

SALON IRENE

ved Lena Oehlenschläger

Viborgvej 13, Holstebro. Telf. 42 23 42

1. kl.s individuel behandling udføres

Flere og flere kører på dæk fra

HOLSTEBRO DÆK LAGER

Gartnerivej 13 . Holstebro

Telefon 42 58 93

Stort udvalg i såvel nye som slidbane-

dæk. Vort speciale: Radialslidbanedæk

med samme garanti som fabriksnye ...

Vor leverandør er ...

VESTERGAARDS BLOMSTER

Nørregade 54 . Holstebro . Telf. 42 00 68

Alt i årstidens blomster - buketter

samt kranser og dekorationer

SKIVEVEJS BAGERI

Skivevej 34 . Telefon 42 03 92

RINGPARKENS BAGERI

Telefon 42 01 70

VESTEBROS BAGERI

Vesterbrogade 19 . Telefon 42 00 45

Spec.:

Herregårdsboller og Vesterhavstænger

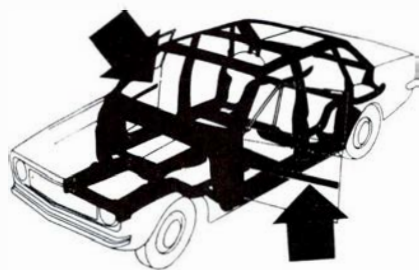
Søndagsåbning fra kl. 6-16

Rammen om familiens liv.

Selv om man kører nok så fornuftigt, er der altid en risiko ved at køre bil. Der er jo andre biler på vejene – og der er mange, der tager chancer.

Derfor har Volvo lagt en ramme for sine biler, der giver størst mulig sikkerhed, hvis uheldet skulle være ude.

For- og bagparti er bygget, så bilerne kan køre direkte ind i en betonmur med 80 km i timen – uden at passagerkabinen beskadiges.

Kabinen er konstrueret, så bilerne kan tåle at rulle rundt – uden at deformeres væsentligt.

Dørlåsene er udformet, så dørene ikke kan springe op – selv ved en kraftig kollision.

Og dørene er forstærket, så en Volvo tilmed er modstandsdygtig overfor en påkørsel fra siden.

Dertil kommer, at Volvo har en motor med højt drejningsmoment, der giver kvikke, sikre overhalinger – og en undervogn, der kan klare hurtige undvigelse-

sesmanøvrer. Plus at Volvo har et bremsesystem, der hører til de allermest sikre i verden.

Sådan er en Volvo primært bygget til at kunne klare de krav, som trafikken stiller i dag. Og de krav, som De stiller, når De skal ud at køre med familien.

For eksempel er der heller ingen problemer med at køre langt i en Volvo. Hele familien sidder godt.

Forsæderne er individuelt indstillelige. Bagsædet har en kraftig polstring, der støtter, så ungerne ikke bliver trætte, fordi de sidder og synker sammen i en forkert stilling. Og varme- og ventilationssystemet er termostatstyret, så det altid sørger for en behagelig temperatur – overalt i bilen.

På samme måde er der tænkt grundigt på økonomien i en Volvo. Den er simpelthen bygget til at blive brugt – og det får De bevis for, når De ser på brugtvognsprisen.

Men det er kun nogle af grundenene til, at så mange har valgt at lade Volvo være rammen om deres families liv på landevejene.

VOLVO